א מוראדיגער אויפרייס און שרפה אין לאדז.

פרטים זעה צווייטע זייט.

נייער פאלקסבלאט

Nr. 176/1471 | Łódź, Niedziela, 29 lipca 928 r. | זעקסטער יאהרגאנג | לאדז, זונטאג, יב מנחם אב תרפ"ח | Nr. 176/1471

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71.

Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 2471.

ווענדונג צו די ה"ה מחותנים

פון די בעוואוסטע מוזיק = קינסטלער **געבר. טויבע**

דערמיט האבען מיר דעם כבוד די געעהרטע מחותנים און בעלי-שמחות געפל. מיטצוטיילען, אז צוליב דעם, וואס מיר ווערען נישט צו דער געהעריגער צייט פון די מחותנים געוואויר וועגען אייערע אלע שמחות און חתונות און דורך דעם פאסירט גאנץ אפט, אז די בעלי-שמחות פיהלען זיך בעליידיגט, וואס מיר קומען נישט צו דער פינקטליכער צייט אנצונעהמען די בעשטעלונגען. דעריבער בעטען מיר אלע מחותנים געפל. אונז צו לאזען וויסען גענוי די טערמינען, כדי צו קענען ווי גע-העריג צופרידענשטעלען די בעלי-שמחות.

גלייכצייטיג ערלויבען מיר זיך אויפמערקזאם צו מאכען די געעהרטע ה"ה מחותנים, אז מיר נעהמען ביי קיין פאל נישט אן קיין שום פערוויי-לונגען, וואס קענען זיין פערבונדען חלילה מיט חילול השבת. דעריבער האפען מיר, אז מיר פערדינען דעם פולען צוטרוי פון די ג' בעלי-שמחות.

מיט אכטונג

מוזיק-קינסטלער געבר. טויבע.

בעמ.: מעסיגע פרייזען! פאר אונבעמיטעלטע — אויסנאהמס-פרייזען!

אנמעלדונגען נעהמען אויף:

ק. טויבע, נאווא-צעגעלניאנא 22, י. טויבע, אלעע 1. מאי 18.

בחנם

יעדער בעזוכער וואס וועט בעזוכען די בעוואוסטע פערפומעריע פון

M. WOLMAN

12 זאוואדזקא 12

בעקומט א אומזיסטע פרעמיע א פראכטפולע לוקסוס-בל"י.

א חוץ דעם בעקומט יעדער קונה ביים איינקויפען קאסמעטישע גאלאנטעריע א ראבאט פון 15%

ביים בעזוכען אונזער פערפומעריע ווערט יעדע דאמע אומזיסט

פערפומירט מיט'ן בעריהמטען פערפום „GERLAINE“

פאר אנגראסיסטען גינסטיגע בעדינגונגען און אויסנאמס ראבאט. קומט און איבערצייגט אייך!

אנאנסען אין „נייעם פאלקסבלאט“

האבען דעם גרעסטען ערפאלג!

DR. MED.

DONCHIN

ספעציאל-ארצט

פאר אויגען-קראנקהייטען

צוריקגעקעהרט

קיין פוילען

נעמט אן

מאנטאג, דינסטאג, מיטוואך

און דאנערשטאג

פון 10—1 און פון 4—7 נ.מ.

מאניושקי 1

(Moniuszki) טעל. 9-97

ערשטקלאסיגער פרעסע-פאטאגראף

L. LAKS — ל. לאקס

ZAMENHOFA 29 (Żeromskiego 84)

פיהרט אויס די בעסטע קונסט-אויפנאהמען

אויף ענגלישע, פראנצויזישע און אמעריקאנישע מוסטערן.

צוגענגליכע פרייזען. שנעלע אויספערטיגונג.

נאך לאנגע און שווערע ליידען איז פרייטאג צו נאכטס דעם 27-טען יולי ד. י. געשטארבען אין עלטער פון 63 יאהר אונזער אונפערגעסליכע מוטער, שוויגערמוטער, גראסמוטער, שוועגערין, שוועסטער און טאנטע

נ"ע

שיינדעל פוקס

די לויה קומט פאר היינט זונטאג, דעם 29-טען יולי 1928, 12 א זייגער בייטאג פון טרויער הויז וואלבארסקא 19, וועגען וואס עס טיילט מיט

די טיפטרויערנדע פאמיליע.

בצער עמוקהנו מודיעים שאחרי מחלה כבדה נפטר בש"ק פ'ו אתחנן

נ"ע נתן חסיד ב"ר זאב

גאלדשטיין

ההלויה תהיה היום, יום א' (29 יולי 1928) בשעה 12 בצהרים מבית האבל ברחוב אלעקסאנדריסקא 4 (מרדכי גבאי'ס)

משפחתו המתאבלת.

אחרי מחלה כבדה וממושכה נאסף אל עמיו ביום שבת קודש פרשת ואתחנן י"א מנחם אב עטרת ראש משפחתנו התורני המופלג וי"א החסיד

נ"ע יצחק מאיר ב"ר יוסף דוד קליין (מסובאטשעוו)

(הנקרא איטשע מאיר). בשנת ששים ושתים לימי חייו.

הלויה תהיה היום ביום א' פרשת עקב בשעה 12 בצהרים ממעונו בזשעזשינער 14

בצער עמוק מודיעים

בניו, בנותיו, חתניו, כלותיו ונכדיו.

בזה אנו מביעים את השתתפותנו בצערו הגדול של חברנו יהיאל הרץ במות עליו

אבין ז"ל

בעבודתך החלוצית תמצא תנחומים.

הסתדרות „החלוץ המרכזי“.

קבוצת „תל-חי“ ע"י ההלוץ-המרכזי.

דעם טיפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס דער פאמיליע גאלעווסקי צוליב'ן טויט פון אונזער לאנגיעהריגען ג. פערוואלטונגס-מיטגליד

נ. ע. חיים גאלעווסקי

המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים.

די פערוואלטונג פון „לינת החולים“

פאלודניאווא 19.

פענסיאנאט

אין זשאכאוויץ — ווילע ראשקאווסקי

גרויסע זוניגע צימערן. צוגענגליכע פרייזען

אייגענטימער ישראל לעוו.

אינפארמאציע ביי דיאמענט, פיעטריקאווער 45.

לעכער מאשינאווע

ווערען אנגענומען אויסצונייען צו ביליגע פרייזען

ג. נארדמאן צעגעלניאנא 29

מוראַ'דיגע פאַניק אין לאָדז

צוליב דעם געוואַלדיגען אויפרייס און גרויסער שרפה אויף ציגעל-גאַס 81.

לאָדז האָט נעכטן ביינאַכט איבערגעלעבט איינציגע סעקונדן פון טויט-שרעק.— גרויסער כעמיקאַליען-סקלאַד פון האַדריאַן אַוועק אין פלאַמען

די פּאַניק.

נעכטען ביינאַכט איז לאָדז אויפגעטרייסעלט געוואָרען פון אַ מורא'דיגען אויפרייס, וואָס האָט אָנגעוואָרפען אַ שרעק און אַרויסגערופען אַ פּאַניק צווישען דער בעפעלקערונג. ביז מען האָט זיך אָריענטירט, וואָס עס איז אַזוינס געשעהן, האָט געדויערט אַ היפּשע צייט און ביז דאַן האָבען די איינוואוינער פון דער גאַנצער שטאָט איבערגעלעבט שווערע מינוטען.

דאָס איז געווען 20 מינוט נאָך 12 אַ זייגער ביינאַכט ווי עס האָט זיך דערהערט, איינס נאָכ'ן אַנדערען, אויסערגעוועהנליכע קנאַלען און קראַכען, וואָס האָבען אָנגעהאַלטען אַ שפּאָרע ווייל.

דער ערשטער איינדרוק איז געווען, אַז עס קומט פאָר איין שטאָט אַ שיסעריי, אָדער באָמבּאַרדירונג. אַנדערע האָבען געמיינט, אַז מען האָט פאַר זיך אַן ערד־ציטערניש.

זינט די מלחמה־אָפּעראַציעס, וואָס האָבען זיך אָפּגעשפּילט אַרום אונזער שטאָט, האָט מען דאָ אַזעלכע גוואַלדיג־הילכיגע קראַכען נישט געהערט, איז טאַקע נישט קיין וואונדער, וואָס די בעפעלקערונג האָט, אין די פּאָר סעקונדען, איבערגעלעבט ממש טויט־שרעק.

דערצו מוז מען נאָך נעהמען אין אַכט, וואָס ס'רוב איינוואוינער זענען שוין געשמאַק געשלאָפען און דער מורא'דיגער אויפרייס האָט אַלעמען געשטעלט אויף די פיס, האַלב נאַקעטע זענען מענשען אַרויסגעלאָפען פון זייערע שטובען און מיט גרויס ציטערניש זיך נאָכגעפרעגט, וואָס עס איז געשעהן.

נישט געווען קיין ווינקעלע אין דער גאַנצער שטאָט, וואו מען האָט נישט געהערט דעם אויפטרייסלענדען הילכען פון אויפרייס.

די איינוואוינער פון צענטער שטאָט האָבען געהאַט פריהער די מעגליכקייט זיך צו בערוהיגען, ווייל צו זיי האָט באַלד דערגרייכט די ידיעה, אַז עס איז געשעהן אַן'אויפרייס אין סקלאַד פון כעמיקאַלען פון דער פירמע עמיל האדריאַן אויף צעגעלניאַנא 81.

אַנדערש איז אָבער געווען מיט די איינוואוינער, וואָס וואוינען אין די פאָרשטעט און ווייט פון צענטער. נאָכ'ן אויפרייס האָבען זיי נאָר געזעהען פלאַמען, וואָס האָבען בעדעקט דעם הימעל, דאָרט האָבען זיך פערשפּרייט קלאַנגען, אַז עס האָט ערגיץ אויפגעריסען אַ פּולווער־מאַגאַזין. ווייטער האָט מען נאָר נישט געוויסט.

די נייגיריגע האָבען זיך טאַקע געלאָזט לויפען אין צענטער־שטאָט אַריין, צום אָרט וואו, די קאַטאַסטראָפע איז געשעהן. נישט קוקענדיג, וואָס עס איז שוין געווען שפּעט ביינאַכט, האָט מען דעריבּער געזעהן פון אַלע עקען שטאָט אַהין שטראָמען מאַסען מענשען, אויך צאָהלרייכע אויטאָס און דראָשקעס זענען אָנגעפאָהרען פון אַלע זייטען איבערפולט מיט נייגירינע מענשען.

ווען מען איז אָנגעקומען אין די גאַסען נאָהענטער צום אָרט פון דער שרעקליכער שרפה, האָט זיך שוין אָנגעזעהן דער חורבן, וואָס דער אויפרייס האָט אָנגעמאַכט.

מען שפּאַנט איבער די גאַסען: נאַרוטאָוויטש, סקווערזאָוואַ, פּאָלודניאָוואַ, צעגעלניאַנאַ, טאַרגאָוואַ און דאָמבּראָווסקי פּלאַץ, נאָר אין ערגיץ האָט מען ראָר. נישט געפיהלט די שטיינער פון די טראָטואַרען און פון מיטען וועג. מען האָט אומעטום געטרעטען אויף געבּראָכענעם גלאָז, אויף וועלכע עס איז געווען אַ סכּנה צו געהן.

האָט מען געוואָרפען אַ בליק אויף די הייזער פון די דערמאָנטע גאַסען, האָט מען איבעראַל געזעהן אויסגעהאַקטע שויבען, פון אַלע אָרטיגע פענסטער איז נישט געבליבען קיין זכר פון אַ שויב. דאָ און דאָרט האָט מען אויך געזעהן זעהר פיל אויסגעריסענע פענסטער־ראַהמען.

אַ שרעקליך בילד האָבען מיט זיך פאָרגעשטעלט די איינוואוינער פון די דערמאָנטע טיילען גאַסען, וועלכע געפונען זיך נאָהענט פון דער קאַטאַסטראָפע. האַלב־נאַקעטע זענען זיי אין טויט־שרעק אַרויס פון זייערע שטובען און געוואָלט לויפען וואוהין די אויגען טראָגען, אַזוי צושראָקען זענען זיי געווען.

עס האָבען אויך נישט געפעהלט פער'חלשטע פרויען און מיידלעך, אַלע ווילע האָבען זיך דערהערט געשרייען און הילף־רופען צו ראַטעווען פער'חלשטע פון שרעק.

עס האָט געדויערט אַ לענגערע צייט ביז די אָרטיגע איינוואוינער האָבען זיך בערוהיגט, אַ גאַנצע נאַכט איז מען אָבער דאָרט שוין נישט געשלאָפען: צוליב דער מורא פאַר ווייטערדיגע אויפרייסען.

האַרצרייסענדע סצענעס האָבען זיך אָפּגעשפּילט פאַר'ן שטאָטישען וועכנערין־קליניק, וואָס געפינט זיך אויף רוג נאַרוטאָוויטש און דאָמבּראָווסקי־פּלאַץ, האַרט לעבען דער שרפה. די קימפעטאָרינס האָבען פאַר גרויס שרעק שטאַרק געליאַרמט, מורא האָבענדיג, אַז דאָס פייער, וואָס האָט אין שכנות געבושעוועט, זאָל זיך נישט אַהין אַריינרייסען, אַ חוץ־דעם זענען דאָך אויך דאָרט די שויבען אויסגעהאַקט געוואָרען, פערשטעהט זיך, אַז דאָס האָט אָנגעוואָרפען אַ פחד. צוליב וואָס מען האָט אויך די מעהר שוואַכערע גענומען אַרויסטראָגען פון דער געבּיידע. ערשט שפּעטער, ווען דאָס פייער איז לאָקאַליזירט געוואָרען האָט מען זיך אויך אין קליניק בערוהיגט.

דאָס זעלבע איז אויך געווען אין קריסטליכען זקנים־הויז, וואָס געפינט זיך אין שכנות פון וועכנערין־קליניק.

* * *

וואָס איז געשעהן?

עס האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז

ס'ברענט דער לאַגער פון כעמישע מאַטעריאַלען

פון עמיל האַדריאַן אויף ציגעל־גאַס 81, ס'זענען באַלד אַרויסגערופען געוואָרען אַלע פייערלעשער־אָפּטיילונגען און ס'האָט זיך אָנגעהויבען די רעטונגס־אַקציע.

דאָס פייער האָט אַרומגענומען די גאַנצע געבּיידע. דאָס פייער האָט פעראורזאַכט אַן'אויפרייס, וואָס האָט מיטגעריסען אַ שטיק מויער, וועלכע איז אַרויפגעפאַלען אויף אַ דערבּייאיגער הולצערנער שאָפּע, וואָס האָט זיך באַלד אָנגעכאַפּט און אין מאָמענט געשטאַנען אין פלאַמען און אַ'ז איינגעפאַלען.

עס האָט זיך אויך אָנגעכאַפּט די פּאַרטערוואוינונג, וואָס איז געווען צוגעבּויט צום לאַגער, אין דער וואוינונג פון 2 צימער מיט אַ קיך האָבען געוואוינט דער אָנגעשטעלטער יוזעף וועקסלער מיט זיין פאַמיליע, אַ קליינעם טייל פון זיין פערמעגען איז געלונגען אַרויסצוראַטעווען דאָס איבריגע איז אַוועק מיט'ן פייער.

איינס נאָכ'ן אַנדערען זענען פאָרגעקומען אויפרייסען די רייטער־פּאָליציי וועלכע איז באַלד אָנגעקומען האָט אָפּגעשפּאַרט די גאַס און נישט צוגעלאָזט דעם נייגעריגען עולם נאָהענט צו צו דער שרפה ווייל מ'האָט געוואַרט פון מינוט צו מינוט אויף נייע אויפרייסען, בפרט ווייל ווי מ'האָט איבערגעגעבען געפינען זיך אין די סקלאַדען אַ חוץ די פערשידענע כעמישע שטאָפען עטליכע צענדליג פעסלעך בענזין.

דער הימעל האָט זיך געהאַלטען אין איין רויטלען די פייער־פלאַמען האָבען זיך געריסען אין די ברייטע און פון דערווייטענס האָט זיך אויסגעדאַכט, אַז עס ברענט אַלץ אַרום, און אַז דאָס פייער האָט שוין אַרומגעכאַפּט די אַלע נאָהענטע געבּיידעס: שטילער און בעלשאָווסקי'ס פּאַלאַץ צו דער סקווערזאָוואַ צו און דאָס הויז פון קריסטליכען „מושב זקנים" מיט דער שטעטישער וועכנערין קליניק. אַזוי ווייט האָט עס אָבער נישט געהאַלטען.

פון די ערשטע אויפרייסען זענען אַרויסגעריסען געוואָרען די שלויעס אין איניגע געוועלבער אויף ציגעל־גאַס. אין אַלע פענסטער פון די פראָנט הייזער אויף ציגעל־גאַס, טאַרגאָוואַ, פּאָלודניאָוואַ, טייל קילינסקאַ, נאַרוטאָוויטש, סקווערזאָוואַ זענען אויסגעהאַקט געוואָרען די שויבען ערטערווייז מיט די ראַמען אַזוי, אַז די גאַס איז בעשאָטען געוואָרען מיט אַ געדיכטען פּלאַסט גלאָז.

פון קעסטענבערגס פּאַלאַץ אויף רוג טאַרגאָוואַ האָט אָפּגעריסען דעם דאַך. פון אַלע זייטען האָבען געשטראָמט מאַסען מענשען די פּוס און רייטער־פּאָליציי האָט אָבער אָפּגעשלאָסען די גאַס פון אַלע זייטען און קיינעם נישט צוגעלאָזט.

ס'איז ענטשטאַנען אַ שרעקליכע פּאַניק דער הויף פון ציגעל־גאַס 81 גרעניצט זיך מיט דער שטעטישער וועכנערין קליניק און קריסטליכען „מושב זקנים" פון דער אַנדער זייט מיט דעם הויז אויף נאַרוטאָוויטש 56, און פון דער סקווערזאָוואַ גאַס מיט בעלשאָווסקי'ס פּאַלאַץ פון די שטאַרקע אויפרייסען האָט די וואַנט פון'ם מויער אויף נאַרוטאָוויטש 56 אין עטליכע ערטער געפּלאַצט. אויף סקווערזאָוואַ 5 האָט זיך אין אַ וואוינונג פון'ם 1 שטאָק איינגעפאַלען אַ סופיט. פון קליניק האָט מען אין איילעניש גענומען אַרויסטראָגען די קימפעטאָרינס מיט די בעטען. די אַקציע פון די פייערלעשער איז אין דער ערשטער רייה געווען געווענדעט אויף אָפּצוהיטען די שכנות'דיגע הייזער.

די רעטונגס־אַקציע איז אָבער געווען טיילווייז בעשווערט, ווייל צוליב די קאַנאַליזאַציע־אַרבּייטען איז די קאָמוניקאַציע געווען אַ ביסעל פערשווערט, וואַסער איז אויסגעקומען צו נעמען ביי פּאָזנאַנסקי און ביי דער פירמע יאָהן פּיעטרקאָווער (217) פון די אויפרייסען און גלאָז זענען פערוואונדעט געוואָרען מעהרערע מענשען, איינינע פון זיי האָט די פּאָגאָטאָוויע ערטיילט הילף.

די היזוקות זענען זעהר גרויס, הגם זיי זענען נאָך גענוי נישט פעסטגעשטעלט. ס'האָט אָפּגעברענט די געמויערטע הויז אין וועלכע ס'האָט זיך געפונען דער כעמיקאַלען־לאַגער פון ה' אַדריאַן, די צוגעבּויטע פּאַרטער וואוינונג, די הילצערנע שאָפּע און איינינע הילצערנע ווירטשאַפט־געבּיידעס פון'ם „מושב זקנים".

ווען מיר שליסען דעם נומער שטעהען נאָך די פייערלעשער ביי דער אַרבּייט.

———:0:———

לאָקאַוט אין ענגלישער טעקסטיל-אינדוסטריע

אַ האַלבּ מיליאָן אַרבּייטער זאָל בלייבּען אַרבּייטסלאָז.

לאָנדאָן, 28. (ספּ. טעל.) די הויפּט־פערוואַלטונג פון ענגלישען טעקסטיל־סינדיקאַט „מאַסטער ספּינערס פעדעראַציאָן" האָט בעשלאָסען צו ערקלערען פון'ם 11. אויגוסט אַ לאָקאַוט פאַר אַלע אַרבּייטער.

דער קאָנפליקט האָט אויסגעבּראָכען ווייל די שפּינעריי־בעזיצער, פערופענדיג זיך אויף דער שלעכטער קאָניונקטור, האָבען פערלאַנגט צו פערלענגערען דעם אַרבּייטס־טאָג און רעדוצירען די לוינען. די אַרבּייטער האָבען דעם פאָרשלאַג אָפּגעוואָרפען.

פון'ם לאָקאַוט וועלען פערלירען די אַרבּייט 500 טויזענד אַרבּייטער.

א שרפה אין א משוגעים-הויז.

אַנ'אַבּלאַווע נאָך די אַנטלאָפענע משוגעים.

בערלין, 28. (ספּ. טעל.) פון ניו־יאָרק טיילט מען מיט, אַז בעת אַ שרפה אין אַ משוגעים־הויז זענען פון דאָרט אַנטלאָפען עטליכע הונדערט גייסטיגע קראַנקע.

אַ גאַנצע אַרמעע פּאָליציאַנטען האָט אין דער אומגעגענד איינגעאָרדענט אַ פאָרמעלע אַבּלאַווע, איבער 100 קראַנקע זענען שוין געכאַפּט געוואָרען.

אַרום די זיצונגען פון ציוניסטישן אַקציאָנס-קאָמיטעט.

בערלין, 28 (יט"א טעלעפאָניש) לויט'ן וואונש פון דער עקזעקוטיווע, זענען אָנגענומען געוואָרען פאָלגענדע אויסבעסערונגען:

דער קרן־קימת ווערט בעטראַכט אַלס איינציגער אָפיציעלער עפנטליכער באָדען איינסטרומענט פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע. ס'ווערט אָבער דערלאָזט צו שאַפען אַ ספּעציעלען אינסטיטוט צו שטיצען די פּריוואַטע באָדען־אייגענטימער.

דער פאָרשלאַג צו פיהרען ווייטערדיגע אינטערהאַנדלונגען, אַז אויפ'ן גרונד פון דעמאָקראַטישע וואַהלען זאָלען צוגעצויגען ווערען אויך די יודישע אַרבּייטער אָרגאַניזאַציעס און אַז ס'זאָלען ווייטער געפיהרט ווערען אינטערהאַנדלונגען מיט'ן רעליגיעזען יודענטום — איז אָפּגעוואָרפען געוואָרען.

ס'איז אויך אָפּגעוואָרפען געוואָרען דעם פּונקט אַז אויפ'ן גרונד פון די קאָנגרעס־בעשלוסען ווערט די אַגענץ געשאַפען פּראָוויזאָריש אויף 3 יאָהר.

נאָכ'ן אָננעמען די רעזאָלוציעס איז פאַר דער עקזעקוטיווע איינגעאָרדענט געוואָרען אַ גוואַלדיגע אָוואַציע, בפרט אַ שטאַרקע אָוואַציע איז איינגעאָרדענט געוואָרען פאַר ווייצמאַנען.

———:0:———

אַמעריקאַ האָט געשלאָסען אַנ'אָפּמאַך מיט דער נאַנקינער רעגירונג

אויסמיידענדיג די איבריגע מלכות.

לאָנדאָן, 28 (אַטע). טיימס טיילט מיט פון פעקין דער כינעזיש־אַמעריקאַנישער אָפּמאַך איז אונטערגעשריבען געוואָרען מיטוואָך אין דער גרעסטער געהיימניש. די נאַנקינער רעגירונג האָט בעפולמעכטיגט דעם פינאַנץ־מיניסטער צו שליסען דעם אָפּמאַך און איהם צו אינטערשרייבען. דער פינאַנץ־מיניסטער האָט געהיים פערלאָזען נאַנקין און האָט אין פעקין זיך געטראָפען מיט'ן אַמעריקאַנער געזאַנדטען.

„טיימס" בעמערקט דערביי, אַז די פּאַראייניגטע שטאַטען איז געגאַנגען אויסמיידען, אַז די אַנדערע מלוכות זאָלען די נאַצ. אָנערקענען רעגירונג. די דאָזיגע אויפגאַבע איז זיי געלונגען בעת די אַנדערע מלוכות האָבען צוליב זייער וואַקעלדיגע פּאָליטיק געשאַפען פאַר זיך אַ נישט גינסטיגע שטימונג.

לאָנדאָן, 28 (אַטע). פון טאָקיאָ טיילט מען מיט, אַז די גאַנצע יאַפּאַנישע פּרעסע טרעט שאַרף אַרויס געגען די פּאַראייניגטע שטאַטען פאַר'ן שליסען דעם אָפּמאַך מיט כינע.

לויט'ן דאָזיגען אָפּמאַך האָט כינע דערהאַלטען אויטאָנאָמיע אין די צאָהל טאַריפען. די פּרעסע בעהויפּטעט, אַז דורך דעם אָפּמאַך האָט אַמעריקאַ געשאַפען אַ זעהר שווערע סיטואַציע פאַר יאַפּאַן.

———:0:———

סדום'ס משפּט

אין אַ ליטווישער פּאָליציי־קאָמענדאַנטור

קאָוונאָ, (י.ט.א.) דעם פערגאַנגענעם צווייטען טאָג שבועות האָבען מיטגלידער פון ליטווישען פאַשיסטען־פערבאַנד „איזערנער וואָלף" בעפאַלען אין שטעטעל פרען ביי קאָוונע די דאָרטיגע יודישע בעפעלקערונג און האָבען שווער פערוואונדעט 4 יודישע בירגער.

די אויספאָרשונג, וואָס איז דורכגעפיהרט געוואָרען דורך דער פּאָליציי איז ערשט איצט פערענדיגט געוואָרען. דער רעזולטאַט איז, דאָס פיל יודישע בירגער פון שטעטעל האָבען בעקומען שטראָפען פאַר שטערען די עפנטליכע רוה.

גאָרקי דערלויבט נישט איבערצוזעצען

זיינע ווערק אויף אוקראַיניש.

מאָסקווע, 28. (א.ו.). אין די אוקראַינישע קאָמוניסטישע קרייזען האָט אַרויסגערופען אַ געוואַלדיגע אויפרעגונג גאָרקי'ס אַ בריף אין וועלכען ער בעצייכענט די אוקראַינישע שפּראַך אַלס דיאַלעקט. גאָרקי האָט נישט דערלויבט איבערצוזעצען זיינע ווערק אויף אוקראַיניש, וועלכען ער בעטראַכט אַלס דיאַלעקט און ער וויל נישט מיטווירקען צו דער קולטיווירונג פון נאַציאָנאַלען סעפּעראַטיזם.

האנדעל און פראָדוקציע פון נארקאָטישע מיטלען.

(—) דאָס אינערן־מיניסטעריום האָט אַרויסגע־געבען אַן׳ערגענצונגס־פעראָרדנונג צו דער פער־אָרדנונג פון 1923 יאָהר, וועגען האַנדעל און אויס־אַרבייטונג פון נארקאָטישע מיטלען.

די פעראָרדנונג זעהט פאָר, אַז אַן׳ערלויב־ניש אויף אויסצואַרבייטען נארקאָטישע מיטלען ווע־לען בעקומען נאָר הורטאָוניקעס.

די הורטאָוניקעס וועלען די מיטלען קענען פערקויפען נאָר אין אַפטייקען, די אַפטייקען וועלען די מיטלען קענען פערקויפען נאָר לויט א רעצעפט פון אַ דאָקטאָר.

כדי צו קענען נענוי קאָנטראָלירען די אויס־אַרבייטונג און דעם אומזאַץ פון נארקאָטישע מיט־לען, וועלען די הורטאָוניקעס מוזען פיהרען ספּעצ־יעלע אומזאַץ־ביכער.

פאַר נישט אויספיהרען די פעראָרדנונג, אָדער פאַר אַן׳אומלעגאַלע אויסאַרבייטונג פון נאר־קאָטישע מיטלען, דראָהט אַ שטראָף פון 6 חדשים, ביז צו צוויי יאָהר טורמע.

אַן׳אויטאָ־קאַטאַסטראָפע

שווער פערוואונדעט א פּאַסאַזשיר.

(—) נעכטען אַרום 6 אַ זייגער אין דערפריה איז אַן׳אויטאָ אויף פּאַביאַניצער שאָסע איבערגע־פאָהרען אַ הונט. אַרום 7 אַ זייגער אינדערפריה איז דער זעלבער אויטאָ (נומער 218) אָנגעפאָה־רען אין זגערזש אויף אַ טעלעגראַפישען סלופּ און זיך איבערגעקעהרט. אינ׳ם אויטאָ זענען, אַ חוץ דעם שאָפער געוועזען נאָך 3 פּאַסאַזשירען זיי זע־נען אַלע אַרויסגעפאַלען. דער שאָפער און 2 פּאַ־סאַזשירען זענען געבליבען אונבעשעדיגט. נאָך דער דריטער פּאַסאַזשיר סטודענט פּאַנגאלסקי האָט אַרויס־פאַלענדיג פון אויטאָ זיך אָנגעשטויסען אויף אַ טעלעגראַפישען סלופּ מיט אַזאַ שטאַרקייט, אַז ער איז געבליבען ליגען מיט אַ צושפּאָלטענעם קאָפּ אין אַ בעוואוסטלאָזען צושטאַנד. מ׳האָט אַרויסגע־רופען אַ פעלדשער פון שפּיטאָל, וועלכער האָט איהם ערטיילט די ערשטע הילף. אין אַ שווערען־צושטאַנד האָט איהם די פּאָגאָטאָוויע פון דער קראַנ־קען־קאַסע אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

א וויכטיגער וועקסעל־פּראָצעס.

(—) פאַר׳ן קריג איז די לאָדזער האַנדעלס־באַנק געשטאַנען אין קאָנטאַקט מיט דער דייטשער פירמע לצוועגהערץ אין בערלין, ביי וועלכער די לאָדזער האַנדעלס־באַנק האָט אָפּט געבאָרגט געלד און איינגעלעגט אַלס משכון וועקסלען פון היגע סוחרים, וועלכע די פירמע לצוועגהערץ האָט נישט בעטאָרט לאָזען אין קורס, נאָר יעדעס־מאָל פאַר׳ן צאָהלונגס־טערמין זיי אָפּגעשיקט נאָך לאָדז אין דער באַנק אַריין און פאַר די אָפּגעשיקטע וועקסלען — בעקומען אַנדערע.

די פירמע לצוועגהערץ האָט זיך אָבער נישט שטאַרק געהאַלטען אין דעם אָפּמאַך, נישט צו לאָ־זען די דעפּאָזיט־וועקסלען אין קורס, און זי האָט אין יאָהר 1914 אַרויסגעלאָזט אין קורס וועקסלען פון דער לאָדזער האַנדעלס־באַנק אויף אַ סומע פון 108 טויזענד זיבענהונדערט רובעל.

די דערמאָנטע וועקסלען האָבען זיך בעת׳ן מלחמה־אויסברוך געפינען אין דער רוסישער באַנק פאַר האַנדעל און אינדוסטריע.

דערווייל זענען אויפ׳ן סמך פון ווערסאַלער טראַקטאַט, די דערמאָנטע וועקסלען איבערגעגאַנ־גען צו דער פראַנצויזישער רעגירונג, אַלס פּריוואַט־אייגענטום פון אַ דייטשער פירמע. און די פראַנ־צויזישע רעגירונג האָט זיי איבערגעשיקט דער באַנק־זאַכאַדניע אין ווארשא, וואו זיי זענען פּראָ־טעסטירט געוואָרען.

אַזוי אָבער, ווי די לאָדזער האַנדעלס־באַנק האָט די דערמאָנטע וועקסלען אָנערקענט אַלס איהר אייגענטום, וועלכעס האָט זיך נאָר געפינען אין דעפּאָזיט ביי דער דייטשער פירמע, וואָס פראַנק־רייך האָט נישט געהאַט קיין רעכט צוצונעהמען, האָט זיך די באַנק געווענדעט צו דער פּראָקוראַ־טור פון דער פראַנצויזישער רעפּובליק, מיט דער בקשה, אַז די וועקסלען זאָלען צוריק־געקעהרט ווע־רען, ווייל די אויסשטעלער פון די וועקסלען דאַר־פען זיי נאָר צאָהלען אין דער לאָדזער האַנדעלס־באַנק און די פראַנצויזישע מלוכה האָט נישט גע־האַט דאָס רעכט זיי צוצונעהמען.

אַזעלכע עהנליכע וועקסלען האָט די פראַנצוי־זישע רעגירונג אויך צוגענומען מיט די זשירעס פון אַנדערע בענק, וועלכע עקזיסטירען שוין יעצט מעהר נישט אין לאָדז, צוליב דעם, וואָס די רעגי־רונג האָט איינגעקלאָגט בלויז די אויסשטעלער פון די וועקסלען.

עהערנעכטען איז אין 1-טען בעצירק פון פרידענס־געריכט פאָרגעקומען אַ פּראָצעס פון איי־ניגע אויסשטעלער פון די דערמאָנטע וועקסלען, צווישען וועלכע ס׳האָט זיך אויך געפונען אַ וועק־סעל אויף 1000 רובעל מיט דער זשיראָ פון דער לאָדזער האַנדעלס־באַנק.

אויף די אַלע איבעריגע וועקסלען, וועלכע שטאַמען נישט פון דער פירמע לצוועגהערץ, האָט דאָס געריכט אָנערקענט דער פראַנצויזישער רעגי־רונג די פולע סומע פון די אויסשטעלער, דאַגעגען אויף דעם איינעם וועקסעל פון 1000 רובעל, וועל־כער שטאַמט פון דער פירמע לצוועגהאָף, האָט דער בעפאָלמעכטיגטער פון דער האַנדעלס־באַנק פערלאַנגט, אַז דאָס געריכט זאָל דעם פּראָצעס אַנולירען.

צוליב דעם, וואָס די אויסשטעלער פון דעם דערמאָנטען וועקסעל די ה״ה ליסקער און קיליך האָבען זיך נישט צוגעשטעלט, איז דער פּראָצעס אָפּגעלעגט געוואָרען.

———:O:———

די אַרבייטסלאָזיגקייט.

(—) אויפ׳ן שטח פון מלוכה׳שען־אַמט פאַר אַרבייטס־פערמיטלונג אין לאָדז וועלכער נעמט אַרום לאָדז און די שטעט: לאַסק, שעראַדז, לענטשיץ, בזשעזשין און זייערע פּאָוויאַטען, זענען אין 28-טען יולי ה. י. געווען 17 טויזענד 688 אַר־בייטסלאָזע. דערפון אין לאָדז — 11 טויזענד 674, אין פּאַביאַניץ איין טויזענד 498, אין זגערזש איין טויזענד 667, אין זדונסקא־וואָלא 754, אין טאָ־מאַשאָוו איין טויזענד 687, אין קאָנסטאַנטין 249, אין אַלעקסאַנדער 702 און אין רודא־פּאַביאַניץ 63 מאַן.

פון די אינטערשטיצונגען האָבען גענאָסען אין דער פערגאַנגענער וואָך 9 טויזענד 34 מאָן, דערפון האָבען 5 טויזענד 624 מאַן, בעקומען אינטערשטיצונג פון אַרבייטסלאָזען־פאָנד און 3 טוי־זענד 410 אַרבייטסלאָזע — דרינגענדע — הילף פון מלוכה־סקאַרב.

אין לאָדז אַליין האָבען בעקומען אינטער־שטיצונגען 6 טויזענד 323 מאָן, דערפון 4 טוי־זענד 114 פון אַרבייטסלאָזען־פאָנד און 2 טויזענד 209 מאַן פון מלוכה־סקאַרב.

פון גייסטיגע אַרבייטסלאָזע האָבען בעקומען אינטערשטיצונג 802 מאָן.

צום זומער־סעזאָן
— קויפט איהר —
אמביליגסטען
אָרטיגע און אויסלענדישע
קאסמעטיק,
פערפומען,
בעמיקאַליען
די פרישסטע מינעראַל־וואסערן
אין אַפּטייק־סקלאַר פון
מאַגיסטער־פאַרמאַציע
K. Stock
19 Zawadzka 19
Telefon 41-02.
אכטונג!
ספעציעל פאַר אפרייזענדע
אין דארף!
בעזאָרגט אייך ביי אייער אָפּרייזע מיט אַ שאַכטעלע, וואָס ענטהאַלט נויטיגע מיטלען אַלס שנעל־הילף, ווי: יאָדינע, וואַטע, וואַלעריאַן־טראָפּען א. ז. וו. דער פּרייז פון די שנעל־הילף־שאַכטעלעך איז פון 2 זל. אָן.

אין דער פערגאַנגענער וואָך זענען געבליבען אַרבייטסלאָז 972 מאַן, אַרבייט האָבען בעקומען 978 מאַן.

דער אַמט פאַר אַרבייטס־פערמיטלונג האָט 66 פרייע אַרבייטס־שטעלען פאַר פערשידענע בע־רופען.

דער שטריקער־שטרייק ווערט פערשאַרפט.

(—) דאָנערשטאָג איז פאָרגעקומען אַ פערזאַמ־לונג פון די שטרייקענדע שטריקער. ס׳איז בע־שלאָסען געוואָרען ווייטער צו אונטערהאַלטען די פאָדערונג וועגען רעגולירען די לוינען און נישט איינגעהען אויף לאָקאַלע אָפּמאַכען. די ווענדונגען פון אַ רייה מייסטער און פאַבריקאַנטען וועלכע האָבען געוואָלט נאָכגעבען די פאָדערונגען זענען אָפּגעוואָרפען געוואָרען און דער שטרייק דויערט ווייטער.

אין די אַפּטייקען

היינטיגע נאַכט־דיזשורען.

(מ) מ. עפּשטיין (פּיעטריקאָווער 225), מ. באַרטאָשעווסקי (פּיעטריקאָווער 95), מ. ראָזענבלום (צגעלניאַנאַ 12), גאָרפיין (ווסכאָדניאַ 54) און י. קאָפּראָווסקי (נאָוואָמיעסקאַ 15).

פּאַרפּאַלען!

ביי דער אַרבייט.

(—) פון דער „רושטאָוואַניע״ אויף וואָלבאָר־סקאַ 44 איז פון אַ דריי־שטאָקיגער הויך אַראָפּגע־פאַלען דער 42-יעהריגער מויערער יוזעף אַנדזשע־יעווסקי פון דרעוונאָווסקאַ 13.

אַנדזשעיעווסקי׳ן איז פון דעם פאַל געפּלאַצט דער שאַרבען און אין אַ שווערען־צושטאַנד האָט מען איהם איבערגעפיהרט אין שפּיטאָל.

אויטאָ־אַרגיעס.

(—) אויף רוג אַנדזשעיאַ און פּיעטריקאָווער איז איבערגעפאָהרען געוואָרען פון אַן׳אויטאָ דער 38-יעהריגער אַרבייטער יאַן פּיעכוט.

פון קינאָ־טעאַטער „קאַסינאָ״.

די בעריהמטע קינאָ־פאָרשטעלונגען אין טעאַטער „קאַסינאָ״ געהען אַדורך מיט אַ גרויסען ערפאָלג און ציהען צו וואָס אַ טאָג אַלס אַ גרעסערען עולם. דער איצטיגער דאָפּעלטער פּראָגראַם: 1) „דער שמייכעל פון דער זון״ מיט די בעריהמטע פילם אַרטיסטען ווערא ריינוואַלדס און געאָרג אָר־טור אין די הויפּטראָלען; 2) „די צופּיעשטשעטע״ מיט די בעריהמטע פילם־אַרטיסטען לעאַטינע יאָי און שאַרלעס ראַי, געהערען צו די שענסטע ביל־דער פון דעם פילם־רעפּערטואַר און פאָרמאָגט אַ גאַנצע רייה ריהרענדע בילדער וואָס לאָזען איבער

פאַרוואָס אויפפאַלענד?
איהר קענט אייערע
זומער־שפּרענקעלעך
מיט ערפאָלג בעזייטיגען דורך
LESCHNITZER
קרעם און זייף
צו בעקומען אין אַפּטייקען און סקלאַד־אַפּטעקשנעס.
קרעם 3.15, זייף 2.50.

אַ שטאַרקען איינדרוק אויף די צושויער. די מו־זיקאַלישע בעגלייטונג ליגט ווייטער אין די הענד פון בעגאַבטען דיריגענט ה׳ לעאָן קאַנטאָר.

פון קינאָ־טעאַטער „ספּלענדיד״.

פון פרייטאָג אָן און פאָלגענדע טעג ווערט געגעבען אין קינאָ־טעאַטער „ספּלענדיד״ אַ גרוי־סער דאָפּעלט שלאַגער־פּראָגראַם: 1) „ס׳טאָג־בוך פון זיין עקסעלענץ״ מיט די פילם־אַרטיסטען אָל־גאַ טשעכאָוואַ און ווילי פריטש אין דער הויפּט־ראָלען, 2) די ריהרענדע דראַמע „דער גליקס־פערקויפער״ מיט׳ן אַנטייל פון דעם בעריהמטען אַרטיסט פון פראַנקרייך יאַצקווע צאַטאַליינע אין דער הויפּט־ראָל, געהערען צו די שענסטע בילדער פון דעם פילם־רעפּערטואַר און פאָרמאָגט אַ גאַנצע רייה ריהרענדע בילדער וואָס לאָזען איבער אַ שטאַרקען איינדרוק אויף די צושויער. דאָס מוזי־קאַלישע בעגלייטונג ליגט ווייטער אין די הענד פון בעוואוסטען דירינענט ה׳ א. טשודנאָווסקי.

דער זאַל איז מעכאַניש ווענטילירט, אַזוי אַז נישט קוקענדיג אויף די היצען איז זעהר אַנגע־נעהם צו פערברענגען דעם אָוונד אין „ספּלענדיד״.

פון צירק.

(—) אויף אַל. קאָשטשושקי 73 האָט זיך איינגעאָרדענט דער גרעסטער צירק אין פּוילען, וואָס האָט אויך אַ גרויסע מענאַזשעריע. יעדען אָוונד קומען פאָר פאָרשטעלונגען. צוו. אַנד. קומט פאָר אַ קאַמף פון אַ מענשען מיט׳ן לייב „באַבער״, וועלכער וועגט 40 צענטנער.

מעלדונג.

„שעורי ערב״ פון דער יוגענד־סעקציע ביי „פּועלי־אמוני־ישראל״, פּולנאָצנאַ 11.

דערמיט מאַכען מיר בעקאַנט אַלע חברים און סימפּאַטיקער דאָס היינט, זונטאָג, דעם 29. יולי קומט פאָר אין לאָקאַל פון פּא״י ווסכאָדניע 56 אַ גרויסע סיום־פייערונג מסכת מכות, מיט דער בע־טייליגונג פון הרב ר׳ פישעל פעדער שליט״א. מיט אַ ספּעציעלען רעפעראַט וועט אַרויסטרעטען דער פּאָרזיצענדער פון פּא״י אין לאָדז ח׳ ד. ח. זיל־בערשטיין ווי אויך מיט אַ שלום־רעדע רעדאַקטאָ־רען ח׳ פּאַלעק, לאַנדענבערג. מיר בעטען אַלע חברים אין סימפּאַטיקער פּינקטליך און צאָלרייך צו ערשיינען. איינגאַנג פריי.

יודיש טעאַטער אין זאַל פילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטשאַ 20

גאַסטראָלען פון דעם אַמעריקאַנער סטאַר
בעני אדלער
פרוי שושנה
אויך נעמט אַנטייל די בעקאַנטע אַרטיסטקע פון ווארשעווער טעאַטער

היינט זונטאַג, דעם 29-טען יולי, 9 אָוונד
דער גרעסטער שלאַגער פון אַמעריקאַ
פרוי,
מענש,
טייוועל
אין 3 אַקטען מיט פּראָלאָג און געזאַנג און טענץ פון מאַרקאָוויטש.
הויפּטראָל אַסיפ — בעני אדלער.

מאָנטאַג, ד. 30-טען, 9 אָוונד, גרויסע פּאָפּול. פאָרשטעלונג, פון 1 ביז 2.50
דער
איינציגער זוהן
מעלאָדראַמע אין 4 אַקטען מיט געזאַנג און טענץ פון זאַלאָטאַרעווסקי. הויפּטראָל בעני־אדלער
אין ערשטען אַקט קומט פאָר אַ קאַבאַרעט עס ווערט געזונגען די שענסטע געזאַנגס־נומערען אויך טענץ.

דינסטאַג, דעם 31-טען יולי, 9 אָוונד
צו פּאָפּולערע פּרייזען
דער איבריגער מענש
אין 4 אַקטען מיט געזאַנג און טענץ פון זאַלאָטאַרעווסקי
הויפּטראָל מאָריס — בעני אַדלער.

מיטוואָך, דעם 1-טען אויגוסט, 9 אָוונד
גרויסע איבעראַשענדע פאָרשטעלונג צום אויפטריט פון אַרטיסט און זינגער פון ווילנער פאָלקס־טעאַטער
מ. טרילינג
קאַווקאַזער ליבע
אין 3 אַקטען מיט 20 נומערען געזאַנג און טענץ פון פּ. סאַנדלער.
הויפּטראָל איסאַק — מ. טרילינג.
בעני אדלער וועט אויפטרעטען אין זיין בעסטע דעקלאַמאַציע „דער ממזר״.
צו יעדען בילעט ווערט צוגעגעבען דאָס בע־ליבטע ליד „איך וויל אַ מיידעל ווי מיין מאַמעניו איז געווען״.

אַלע פּיעסען זענען רעזשיסירט פון בעני אדלער. אימפּרעסאַריאָ: סאַלאָמאָן סוסטין.
מוזיקאַל. לייטונג: ל. זעלמאַן. אַדמיני.: א. בעזמאַן. ביהנע־לייטער: מאַבאַראָווסקי.
בילעטען אויף אַלע פאָרשטעלונגען צו בעקומען אין פילהאַרמאָניע־קאַסע.

די לעצטע וואָכען פון ניקאָלאַי'ס לעבען

איינצעלהייטען, וועלכע זענען אינטערעסאַנטער ווי דאָס, וואָס איז פאָרגעקומען מיט׳ן פראַנצויזישען קעניג לואי דער 16־טער און דער קעניגין מאַריאַ אַנטואַנעט איידער מען האָט זיי געפיהרט צו דער גילאָטינע.

די ערינערונגען זענען געשריבען פון אַלעקסאַנדער אַוודעיעוו, וועלכער האָט בעוואַכט ניקאָלאַי׳ען און זיין פאַמיליע.

(פאָרטזעצונג).

די אויטאָמאָבילס זענען צוגעפאָהרען צום 2־שטאָקיגען הויז אויף וואָזנעסענסקי׳ן פּראָספּעקט. אַמאָל איז דאָס געווען דעם אינזשיניער איפּאַטיעוו׳ס הויז. נעבען הויז האָט זיך צוזאַקסען אַ גרויסער גאָרטען פון צוויי אַקער די גרויס; דערצו הויפען, שטאַלען, מאַגאַזינען.

דאָס צוויי־שטאָקיגע שטיינערנע הויז האָט געהאַט נאָך אַן אונטערשטען האַלבקעלער־שטאָק וועלכער איז בענוצט געוואָרען אַלס קיך. דאָרט זענען געווען אויסגעמייערט אויך פערשידענע קאַמערן, פּראָדוקטען־קעמערלעך, אין׳ם אונטערשטען שטאָק איז פאַרהאַן אויך אַ קאַמער פון 5 צימערן, אין וועלכען ניקאָלאַי ראָמאַנאָוו איז שפּעטער צום טויט איבערגעגעבען געוואָרען.

פון׳ם הויפּט־וואָקזאַל פאָהרען צו אַלע איבעריגע. מיר לאָזען אַריין צוויי בערינער — פרייליין דעמידאָוואַ און דר. באָטקין.

ביים הויז שטעהט אַ וואַך.

ווען אַלע זענען אַריינגעגאַנגען, האָט בעלאָבאָראָוו ערקלערט דעם געוועזענעם צאַר, אַז לויט אַ בעשלוס פון דעם צענטראַל־קאָמיטעט, וועט ער, ניקאָלאַי ראָמאַנאָוו און זיין פאַמיליע פון איצט אָן ביז׳ן משפּט זיין אין׳ם רשות פון׳ם אוראַלער אַרבייטער־סאָוועט. אַלס קאָמענדאַנט פון הויז איז בעשטימט אַוודעיעוו; וועלען זיי זיין מיט עפּעס אומצופרידען, קענען זיי זיך ווענדען צום קאָמענדאַנט, און ער וועט איבערגעבען אַלץ דעם אוראַלער קאָמיטעט.

בעלאָבאָראָוו האָט ערקלערט, אַז די ראָמאַנאָווס קענען פערנעמען דעם גאַנצען צווייטען שטאָק און איינאָרדנען זיך לויט זייער וואונש. איין צימער דאַרפען זיי אָפּגעבען דעם קאָמענדאַנט, דאָס הייסט — מיר.

אין טאָבאָלסק האָט דער צאַרסקער פאַמיליע נישט געקלעקט קיין צימערן אין׳ם גרויסען גובערנאַטאָר־הויז; אין יעקאַטערינבורג האָבען די ראָמאַנאָווס געהאַט פינף צימערן — אמת, גרויסע, פיין־מעבלירטע, אָבער אָהן דעם לוקסוס און קאָמפאָרט פון׳ם טאָבאָלסקער פּאַלאַץ. די זעקסטע שטוב איז געווען פערנומען פון׳ם קאָמענדאַנט. אין דער זיבעטער האָט מען איינגעאָרדנט די קיך. די יעקאַטערינבורגער תפיסה איז גאָר נישט געווען ענליך צו אַ תפיסה אָבער דער טאָבאָלסקער לוקסוס איז פערשוואונדען. ניקאָלאַי און זיין ווייב האָבען געהאַט ביי זיך איין צימער, צוויי בעטען, אַ דיוואַן, אַ שרייב־טיש, צוויי טישלעך, אַן אַלמער פאַר קליידער און וועש, אַ וואַש־טיש, טעפּיכער אויפ׳ן דיל, פּאָרטיערען אויף די פענסטער — דאָס איז געווען זייער מעבעל. אַזוי זענען אויך געווען מעבלירט די אַנדערע צימערן.

נאָכדעם ווי די ראָמאַנאָווס זענען איינגעאָרדנט געוואָרען און האָבען געזאָגט בעלאָבאָראָוו׳ן אַז זיי האָבען מיט איהם אַלץ ערלעדיגט, איז ער אַוועקגעגאַנגען. געבליבען איז דידקאָווסקי מיט מיר. מיר האָבען ביידע גענומען דורכקוקען ראָמאַנאָוו׳ס באַגאַזש.

בשעת מיר האָבען זיך גענומען צו די האַנדוואַליזען, האָט אַלעקסאַנדראַ פעאָדאָראָוונאַ אויף אַ געבראָכענעם רוסיש עפּעס אָנגעהויבען בייזערען זיך. איך האָב געשטוינט: די רוסישע צאַריצאַ קען קיין רוסיש נישט רעדען?

ניקאָלאַי האָט געשוויגען. מיר האָבען איהם געבעטען אַנוועזענד צו זיין בעת מיר וועלען בעקוקען דעם באַגאַזש. ער האָט זיך אָפּגעזאָגט, בעטענדיג דעם דר. באָטקין, אַז ער זאָל איהם פערטרעטען. מיר האָבען גענומען אַרומקוקען אַלעקסאַנדראַ׳ס טשעמאָדאַן; זי האָט געפאָדערט, אַז מע זאָל בעקוקען אין איהר אַנוועזענהייט. אין׳ם טשעמאָדאַן ליגען פון אויבען פּאַרפומען, זייף, טואַלעט־קלייניגקייטען; אַלץ, רוכט זיך, גאַנץ אומשולדיגע זאַכען. מיר טאַפּען ווייטער, טיפער — עס קריכט אַרויס אַ פאָטאָגראַפישער האַנד־אַפּאַראַט און אַ גענויער פּלאַן פון דער שטאָדט יעקאַטערינבורג. מיט׳ן פאָטאָגראַפישען אַפּאַראַט האָט זי זיך בשום אופן נישט געוואָלט צושיידען. זי האָט דערביי עפּעס אָנגעהויבען זיך בייזערען, זידלען — אויף ענגליש.

נאָכ׳ן איבערקוקען די זאַכען האָבען מיר אָפּיציעל פערשריבען אַלץ און ערלויבט די בעגלייטער און דינער זיך איינצואָרדנען. דעם באַגאַזש האָט מען איינגעפּאַקט אין פערשידענע קאַמערן. און די שליסלען פון די קאַמערן האָט מען איבערגעגעבען ניקאָלאַיען. וואָס פאַר אַ באַגאַזש די ראָמאַנאָווס האָבען געשלעפּט מיט זיך! זיי אַליין האָבען נישט געקענט דערגעהן קיין טאָלק אין דעם ראַזיגען געזעמעל פון וואַליזען, קופערטען, און קופערטלעך. די שליסלען אַליין האָבען געוואויגען צוואַנציג פונט.

אין די אַמאָליגע צייטען איז יעדער קופערט געווען אין רשות פון אַ בעזונדערען דינער. די היטעלעך זענען געווען ביי איינעם אין די הענט, די שיך — ביי אַן אַנדערען; וועש האָט געהאַלטען אין קאָפּ אַ דריטער. פּאַלטאָס און מאַנטלען — אַ פערטער. נישט ניקאָלאַי, נישט זיין ווייב און נישט די טעכטער האָבען געוואוסט וואָס און וואו ס׳ליגט. איצט, אָבער, אַז זיי האָבען אַליין געדאַרפט באַלעבאַטעווען, איז זייער לאַגע געווען טראַגיש. ניקאָלאַי זוכט וועש, קען נישט צוקומען צום וועש־קופערט; ער עפענט אַ קופערט נאָך אַ קופערט. ער שלעפּט אַרויס שיך, פּאַלטאָס, אַנדערע זאַכען, אָבער נישט קיין וועש. דער אָרימער מענטש עפענט קופערטען פאַרמאַכט זיי, שלעפּט זיי פון אָרט, כדי צוצוקומען צום ריכטיגען קופערט; אָפט האָט די פּראָצעדור געדויערט אַ פּאָר שעה... אמת, אַלע קופערטען זענען געווען נומערירט. אָבער צום אומגליק האָבען די קופערטען געהאַט פערשידענע בוכשטאַבען. ניקאָלאַי׳ס קופערטס זענען געווען געצייכענט מיט זיינע איניציאַלען; אַלעקסאַנדראַ׳ס — מיט איהרע, און די נומעראַציע דיזעלבע. געה קריג עפּעס אַהוים פון אַזאַ פּלאָנטער! פערנומען האָבען זיך מיט דער וויכטיגער אַרבייט מיסטענטיילס טאַקע ניקאָלאַי׳ס טעכטער, די פרייליין דעמידאָוואַ און כאַריטאָנאָוו. פערשטעהט זיך, דערביי זענען שטענדיג געווען אונזערע מענשען מיט ביקסען.

איינמאָל, אַזוי זוכענדיג עפּעס, האָבען אונזערע דערטאַפּט אַ קופערט, אַן אָנגעפּאַקטען מיט שפּיזען, שטעקמעסערס, אַ פּאָר בינאָקלען און אַנדערע וואָפען. דאָס אַלץ איז, פערשטעהט זיך, איבערגעגעבען געוואָרען אין׳ם קאָמיטעט.

אַן אינטערעסאַנטער פאַל:

זוכענדיג עפּעס, האָבען אונזערע געהויבענע געסט געעפענט אַ קאַסטען וועלכער איז געווען אָנגעפּאַקט מיט — שטעקעלעך פון אַלע מינים, און אַנדערע — מיט רויך־פּיפּקעס.

די ערשטע צוויי־דריי וואָכען האָבען מיר געהאַט צוזאַמענשטויסען מיט די געקרוינטע געפאַנגענע צוליב די וועש. לאַכט נישט! זיי זענען געווען געוואוינט צו בעקומען וועש יעדען טאָג. דאַרף מען דאָס וואַשען. איז דאָס אַ קלייניגקייט. מיר האָבען מורא געהאַט, אַז מע זאָל זיך דערמיט נישט בעדינען אויף דורכצושרייבען זיך מיט די מאָנאַרכיסטישע אָרגאַניזאַציעס. האָבען מיר פלייסיג אַרומגעקוקט יעדע שטיקעל וועש ווי ביים אָפּגעבען וואַשען, ווי ביים איבערגעבען די אויסגעוואַשענע וועש צו די ראָמאַנאָווס. אָבער וואו נעהמט מען צייט און מענשען צו אַזאַ אַרבייט? און פאַרוואָס האָבען מיר געמוזט זיין...

מיר האָבען די פראַגע אויפגעהויבען, און בעלאָבאָראָוו האָט געהאַלטען, אַז עס וועט נישט זיין קיין אומכבוד פאַר ניקאָלאַי׳ס טעכטער, אויב זיי וועלען אַליין, טאַקע מיט די אייגענע הענט, וואַשען זייער וועש, דערצו האָט זיי געקאָנט צוהעלפען דעמידאָוואַ. זאָלען זיי זיך געוואוינען צו דער אַרבייט!

און אָנפאַנג האָט אַלעקסאַנדראַ פעאָדאָראָוונאַ ווי שטענדיג, פּראָטעסטירט, זי האָט געפאָדערט, אַז מען זאָל צולאָזען אַ וועשערין צו זיי. אָבער אַ וועשערין? מענשען האָבען מיר נישט געהאַט — האָבען מיר אַלעקסאַנדראַ׳ן קאַטעגאָריש אָפּגעזאָגט.

האָבען זיך די גרויספירשטינס (ניקאָלאַי׳ס טעכטער) צו מיר געווענדעט, אַז איך זאָל פאַר זיי קריגען אַ ביכעל פון וואַנען מען קאָן זיך אויסלערנען ווי אַזוי צו וואַשען וועש. אַזאַ מין ביכעל האָבען מיר אין ערגיץ נישט געקענט קריגען. אויסגעהאָלפען אין דער נויט האָט אונז אַן אַלטער שמיר פון זלאָקאַזאָוו־פאַבריק, אַנדרעיעוו. ער האָט גענומען אויף זיך אויסצולערנען די גרויספירשטינס די מלאכה. ער איז, ווייזט אויס, געווען אַ טיכטיגער פּעדאַגאָג. די גרויספירשטינס האָבען גאַנץ גוט, אונטער זיין השגחה, וועש געוואַשען, און אינטערעסאַנט איז אַז איצט האָבען זיי אויפגעהערט צו פאַרשמוצען וועש יעדען טאָג...

די אַרעסטירטע האָבען זיך גענומען אונטערוואַרפען אַ געוויסען רעזשים: גייען אַ שלאָפען אין דער פריה שטעהען אַלע אויף. טרינקען מען טיי, נאָכ׳ן טיי גיבט דער קאָמענדאַנט איבער׳ן הויז איבערקוקען. שפּאַצירען אַלע אויף אַ גאָרטען. שפּאַצירען האָבען די אַרעסטירטע געקאָנט צוויי שעה אַ טאָג. געפריהשטיקט האָט מען איינס אַ זייגער. געמיטאָגט — 4—5 אַ זייגער. אַרום 7 אַ זייגער — וועטשערע. 11 אַ זייגער לעגען זיך אַלע שלאָפען.

צווישען די מאָלצייטען פלעגט ניקאָלאַי אַמאָל לייענען אַלעקסיי טאָלסטאָי, שפּילען קאָרטען מיט די טעכטער, אָדער אַרומגעהן אָהן אַ סוף איבער׳ן עס־צימער זינגענדיג מיליטערישע סאָלדאַטסקע ליעדער. קוקענדיג אויף ניקאָלאַיען האָט איהר קיינמאָל נישט געקענט זאָגען, אַז ער איז אַרעסטירט, אַז ער איז פריי. נאַטירליך האָט ער זיך געהאַלטען, ער איז עפּעס שטענדיג געווען אויפגעלעגט. פיזיש האָט ער אויסגעזעהען ווי אַ קצב; קיינעם וואָלט נישט איינגעפאַלען, קוקענדיג אויף דעם רויט־נאָזיגען מענשען מיט דעם פעטען רויטען האַלז, אַז דאָס איז אַ מענש, וואָס איז אַמאָל געשטאַנען אָן דער שפּיץ פון דער מלוכה.

(סוף — מאָרגען).

ענטדעקט פערגלייווערטע מענשליכע קערפּערס פון דער „שטיין־עפּאָכע“

עקספּעדיציע פון געלערנטע מאַכט וויכטיגע אויפדעקונג אויף אַן אינזעל נעבען אַלאַסקאַ.

מיט גרויס אונטערעס וואַרט מען איצט אויף דער ענטדעקונג, וואָס די מעקרעקען סטאַל־עקספּעדיציע פון דעם אַמעריקאַנער מוזעאום פאַר געשיכטע פון ניו־יאָרק האָט געמאַכט אויף איינעם פון די „אַלעאושען“־אינזלען נעבען אַלאַסקאַ.

די ענטדעקונג בעשטעהט פון אַ קבר, אין וועלכען מען האָט געפונען די פערגלייווערטע קערפּערס פון פיר מענשען, דריי ערוואַקסענע, און איין קינד, וועלכע האָבען געהערט צו דער „שטיין־עפּאָכע“.

די קערפּערס זענען פולשטענדיג פּרעזערווירט און דעם קבר אונבעריהרט אַזוי, אַז מען קען איצט זעהר פיל לערנען וועגען די מענשען פון יענער אור־אַלטער עפּאָכע, וועלכע די געלעהרטע בעצייכענען אַלס די „שטיין־עפּאָכע“ און וועלכע ליגט הינטער אונזער מאָדערנער צייט טויזענדער יאָהר צוריק.

די עקספּעדיציע האָט זיך אַרויסגעלאָזט נאָך יענע קאַלטע געגענדען צו זוכען, דאָס, וואָס זי האָט איצט געפונען — שפּורען פון די מענשען פון דער שטיין־עפּאָכע. זינט דאָרט איז אימער קאַלט און דער באָדען איז אימער פערפראָרען, האָבען די געלערנטע ערוואַרט, אַז זיי זאָל געלינגען צו ענטדעקען די פּרעזערווירטע מענשליכע קערפּערס.

און דאָס איז טאַקי געשעהן. די קערפּערס, וועלכע ווערען אין ערשטען רעפּאָרט בעצייכענט אַלס „מומיעס“ שיינען צו זיין בלויז פערגלייווערטע קערפּערס, וואָס זענען פּרעזערווירט געוואָרען דורך דער קעלט פאַר טויזענדער יאָהרען. זיי זענען אָבער נישט, ווי געלעהרטע רעכענען, „מומיעס“ פון דעם מין, וואָס מען גראָבט אויס אין עגיפּטען, וועלכע זענען פּרעזערווירט געוואָרען דורך אַ געוויסען כעמישען פּראָצעס, וואָס איז בענוצט געוואָרען פון די אַלטע עגיפּטער ביים באַלזאַמירען די קערפּערס.

דער קבר איז ענטדעקט געוואָרען צופעליג אויף אַ כמעט אומצוטריטליכען אינזעל, אויף וועלכען די מיטגלידער פון דער וויסענשאַפטליכער עקספּעדיציע זענען אַרויפגעקראָכען.

די עקספּעדיציע האָט געהאַט געגרייכט יענע געגענד אויף דער שיף „מאַריסעי“, וועלכע איז ספּעציעל אויסגעריכט געוואָרען אויף אַ רייזע אין דעם אייזים.

די געלעהרטע האָבען שוין זייט וואָכען געהאַט אַרומגעזוכט אויף די פערפרוירענע אינזלען פאַר שפּורען, וועלכע זענען שוין לאַנג אָפּגעווישט געוואָרען. מאַנכע פון זיי זענען געווען אין געפאַהר מיט זייערע לעבענס פון די שטורמס און די רייזיקאַלישע בערג, אויף וועלכע זיי איז אויסגעקומען צו קלעטערן.

די עקספּעדיציע האָט שוין געהאַלטען ביים פערלאָזען די „אַלעאושען“ אינזלען און אָפּפאָהרען נאָך סיביר, דאָרט צו זוכען שפּורען פון די פאַרצייטיגע מענשען. אָבער איידער די עקספּעדיציע האָט פערלאָזען דעם פּלאַץ, איז אַ נייער פּרואוו געמאַכט געוואָרען אויסצופאָרשען אַ געוויסען אינזעל, וועלכער הויבט זיך אויף אויף הונדערטער פוס איבער׳ן ים און איז צו רייזיקאַליש, אַז מענשליכע פיס זאָלען איהם בעטרעטען.

איינער פון דער עקספּעדיציע, בוירה, וועלכער קען אַמבעסטען קלעטערן אויף פעלזען און בערג, איז געווען אין פאָראויס מיט די אַנדערע מיטגלידער פון דער עקספּעדיציע, קלעטערענדיג נאָך איהם, זייענדיג צוגעבונדען איינע צו די אַנדערע מיט אַ שטריק.

זיי האָבען קוים געהאָפט עפּעס צו געפינען אויף יענעם אינזעל, האַלטענדיג, אַז קיין מענש וואָלט נישט געקענט האָבען געקלעטערט אַזוי הויך.

פלוצלינג האָט אָבער איינער פון זיי ענטדעקט אַ מענשליכע האַנד און באַלד איז געפונען געוואָרען אַ בערגעל, וועלכער איז בעשטאַנען פון אַ מין הייל, געבויט פון גראַנטי, איינגעפעסטיגט אין אַ נאַטירליכען פעלז.

אַ גענויע אויספאָרשונג האָט געצייגט, אַז דאָס איז אַ קבר, אין וועלכען עס האָבען זיך געפונען די הערמאָנטע פיר פערגלייווערטע קערפּערס.

דער בעערדיגונגס־פּלאַץ אינעווייניג איז געווען געבויט פון קלעצער, וועלכע זענען צוזאַמענגעהאַלטען געוואָרען פון טשוועקעס פון ביינער.

דער פאַקט, אַז דער אינזעל איז הונדערטער מייל פון אַ וואַלד, ציינט, ווי שווער די פאַרצייטיגע מענשען האָבען געמוזט אַרבייטען און צוזאַמענגעהן מען די גוטיגע האָלץ פאַר׳ן קבר.

די קערפּערס זענען געווען אין קבר. איינער פון זיי איז צוגעדעקט געווען מיט טרוקענע גראָז. זיי זענען געווען אין קליידער. די קערפּערס מיט אַלץ, וואָס איז געווען אין קבר, זענען פון דער עקספּעדיציע אַרונטערגענומען פון דעם פעלז און געפינען זיך איצט אויף דער „מאַריסעי“, וואו אַ גענויע שטודיום וועט פון אַלע געמאַכט ווערען. די קערפּערס און די אַרטיקלען וועלען געבראַכט ווערען אין דעם ניו־יאָרקער מוזעאום.

געלעהרטע אין ניו־יאָרק האָבען אָבער אויסגעדריקט צווייפעל, אויב מען וועט די ראַזיגע קערפּערס קענען ווייטער פּרעזערווירען, זינט זיי וועלען אַרויסגענומען געוואָרען פון זייער קבר, וואו זיי זענען פּרעזערווירט געוואָרען פאַר אַזאַ לאַנגער צייט הויפּטזעכליך צוליב דער קעלט.

וואָס מערי פּיקפאָרד זאָגט וועגען איהרע האָר.

מערי פּיקפאָרד׳ס לאָקען זענען די בעריהמטסטע לאָקען אין דער וועלט.

זי האָט זיך אויסגעצייכענט און בעריהמט געמאַכט מיט שפּילען ראָלען פון קליינע מיידעלעך און איהר קאָפּ געקרויזטע לאָקען זענען געווען איהר קרוין פון ערפאָלג.

אָבער צייטען האָבען זיך געביטען. עס איז געוואָרען אַ מאָדע פון קורצע האָר פאַר פרויען. ביי דעם פרישען יונגען דור איז מערי פּיקפאָרד נישט אַזאַ וויכטיגע פּערזאָן ווי ביי זייערע עלטערע שוועסטער און ברידער, וועלכע האָבען בעוואונדערט איהרע זיידענע געקרייזעלטע לאָקען.

איצט האָט מערי פּיקפאָרד אָפּגעשאָרען די בעריהמטע לאָקען איהרע. און מיינט נישט אַז דאָס איז געטון געוואָרען גלאַט אַזוי זיך, אויפ׳ן נאַרישען שטייגער ווי אימיצער אַנדערש.

מערי פּיקפאָרד האָט געלאָזט אָפּדרוקען אין אַן אַמעריקאַנער פּאָפּולערען זשורנאַל אַן אַרטיקעל, אין וועלכען זי דערצעהלט, אַז ווען זי האָט געמאַכט אַן עפּענטליכע ערקלעהרונג אַז איהר האָבען דערעסען איהרע געקרייזעלטע לאָקען, האָט זי גענומען קריגען מאַסען בריוו פון איהרע פערעהרער, וועלכע האָבען זיך ביי איהר געבעטען, אַז זי זאָל נישט אָפּשערען איהרע בעריהמטע לאָקען. זי האָט פריהער גאָרנישט געוואוסט, זאָגט זי, וואָס פאַר אַן אינטערעס פרויען געהמען אין איהרע האָר.

אין אַנדערע זאַכען, זאָגט זי, האָט זי אימער געפאָלגט איהר פּובליקום. געטון וואָס דאָס פּובליקום האָט געפאָדערט, נאָר אין דעם פאַל האָט זי געפיהלט, אַז איהר פּובליקום פערלאַנגט צופיל פון איהר. זי האָט געפיהלט, אַז זי מוז זיך נעהמען שפּילען אַ נייעם סאָרט ראָלען, אָהן די בעריהמטע געקרייזעלטע לאָקען.

צווישען די אַלע בריוו, וואָס זי האָט געקראָגען, דערצעהלט זי, האָט זיך נישט געפונען קיין איין בריוו פון אימיצען וואָס זאָל איהר ראָטען זי זאָל אָפּשערען איהרע לאָקען. אַלע האָבען איהר אויפגעפאָדערט זי זאָל נישט טשעפּען איהרע האָר.

זי האָט בעשלאָסען אָפּצושערען די האָר, זאָגט זי אין דעם אַרטיקעל, און אַ פרוי דאַרף נישט האָבען קיין תירוצים פאַרוואָס זי וויל זיך אָפּשערען די האָר.

קורצע האָר, זאָגט זי, איז די פּאַסיגסטע זאַך פאַר אַ מאָדערנע פרוי. עס איז גוט צו בעפרייען זיך פון דעם יאָך פון לאַנגע האָר. די פרויען אַמאָל פלעגען זיין פערשקלאַפּט צו זייערע האָר. אויף קורצע האָר דאַרף מען אַזוי פיל נישט אַכטונג געבען, און עס איז גרינגער צו האַלטען די קאָפּ ריין.

ווי עס שיינט אָבער, זאָגט זי, אַרט נישט די פרויען וואָס עס איז פאַר זיי בעקוועמער. זיי קליידען זיך נישט ווי עס איז בעקוועמער, נישט ווי זיי דענקען אַז זיי ווילען אויסזעהן שעהנער. בלויז אין די לעצטע עטליכע יאָהר זענען די מאָדעס עטוואָס בעראַמהערציגער צו די פרויען, און זיי האָבען גענומען זיך בעפרייען פון קאָרסעטען און פון לאַנגע האָר, וואָס האָבען געוואויגען צוויי פונט און געגעבען דער פרוי קאָפּ־וועהטאָג. אויב דער איצטיגער דור וואָלט בעטראַכט לאַנגע האָר פאַר שעהן, וואָלטען די פרויען נאָך איצט אויך געטראָגען לאַנגע האָר. דער גליק איז וואָס היינטיגע צייטען בעטראַכט מען שוין נישט אַלס שעהן לאַנגע געפלאָכטענע צעפּ.

—:o:—

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז. 29 יולי 1928

ציוניסט. אַקציאָנס-קאָמיטעט אָנגענומען
דעם בעריכט פון דער קאָמיסיע פאַר דער יודישער אַגענץ.

די נאַכט-זיצונג פון דער פּאָליטישער קאָמיסיע.
די בערוהיגונג פון די געמיטער.

בערלין, 27 (י. ט. א.) די פּלענאַר-זיצונג פון ציוניסטישען אַקציאָנס-קאָמיטעט, וואָס איז נעכטען פעסטגעשטימט אויף נעכטען 10 אַ זייגער ביינאַכט איז אין דער לעצטער מינוט אָבגערופען געוואָרען. די פּלענאַר-זיצונג וועט פאָרקומען היינט בייטאָג. דאָגעגען איז ווידער אָבגעהאַלטען געוואָרען אַ בעראַטונג פון דער פּאָליטישער קאָמיסיע, וואָס האָט געדויערט אַ גאַנצע נאַכט. אויף דער דאָזיגער זיצונג זענען געווען אָנוועזענד אַ רייהע מיטגלידער פון דער עקזעקוטיווע און אַלע מיטגלידער פון א. ק. די אַלגעמיינע שטימונג איז געווען אַ פיל רוהיגערע און עס האָט זיך אַרויסגעוויזען אַ נייגונג צו קאָמפּראָמיסען.

ד"ר ווייצמאַן האָט פערזיכערט, דאָס ער איז נישט מיד פון דער לייטונגס-אַרבייט פערקעהרט, איהם טרייבט אַ הייליגער דראַנג צו אַרבעט כדי מנצח צו זיין די סטאַגנאַציע אין דער ציוניסטישער בעוועגונג, ער מוז אָבער האָבען אַ געוויסען צוטרוי מצד דעם אַקציאָנס-קאָמיטעט.

עס האָבען דאַן גענומען דאָס וואָרט פאַרשטעהער פון די בעזונדערע פראַקציעס ווי אויך די אָפּאָזיציע-פאַרשטעהער, וועלכע האָבען געענטפערט ד"ר ווייצמאַן. די רעדעס זענען געהאַלטען געוואָרען אין אַ געמעסיגטען טאָן.

ווידער פערשאַרפטע קריזיס
אין דער פּאָליטישער קאָמיסיע פון ציוניסטישען אַקציאָנס קאָמיטעט.

בערלין, 27 (י.ט.א.) די פּלענאַר-זיצונג פון ציוניסטישען אַקציאָנס-קאָמיטעט, וואָס האָט געזאָלט פאָרקומען היינט אין דערפריה איז נישט צושטאַנד געקומען צוליב דעם, וואָס דער קריזיס אין דער פּאָליטישער קאָמיסיע האָט זיך אונגעוואַרטעט ווידער פערשאַרפט. ד"ר ווייצמאַן האָט ערקלערט דאָס ער פאָדערט צו ענדערען איינצעלנע פּונקטען פון דער רעזאָלוציע וועגען אַגענץ-בעריכט, וואָס איז אויסגעפערטיגט געוואָרען דורך דער פּאָליטישער קאָמיסיע. זיין נעכטיגע הסכמה, האָט ערקלערט ד"ר ווייצמאַן איז געווען אַ מיספערשטענדניש צוליב דאָס פערטושען דעם טעקסט פון דער רעזאָלוציע.

די לאַגע האָט זיך נאָך מעהר פערשאַרפט צוליב דעם, וואָס עס איז ענטשטאַנען נאָך אַ צווייטער קריזיס צוליב דער פראַגע פון אַדוו. סאַקער. די פּועלי-ציון פאָדערען נעמליך דורכאויס, אַז סאַקער זאָל פערלאָזען זיין אַמט אַלס מיטגליד פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע אין ארץ-ישראל. ד"ר ווייצמאַן האָט אָבער קאַטעגאָריש ערקלערט, דאָס ער סאָלידאַריזירט זיך מיט האַרי סאַקער. די פּאָליטישע קאָמיסיע האַלט אָב איהרע בעראַטונגען אָהן אויפהער.

די רעזאָלוציע פון דער פּאָליטישער קאָמיסיע
וועגען בעריכט פון דער אַגענץ-קאָמיסיע.

בערלין, 27 (י.ט.א.). די פּאָליטישע קאָמיסיע פון אַקציאָנס-קאָמיטעט האָט אויסגעפערטיגט אַ רעזאָלוציע וועגען בעריכט פון דער אַגענץ-קאָמיסיע, וועלכע ענטהאַלט פאָלגענדע פּונקטען:

1) דער אַקציאָנס-קאָמיטעט פון דער ציוניסטישער וועלט-אָרגאַניזאַציע דריקט אויס די מיטגליעדער פון דער פעראייניגטער אונפּאַרטייאישע פּאַלעסטינער עקספּערטען-קאָמיסיע ביי דער קאָמיסיע פון דער יודישער אַגענץ אַ בעזונדערען דאַנק פאַר איהר ווערטפולע אַרבייט און בעגריסט דעם וואונש פון דעם בעריכט פון דער אַגענץ-קאָמיסיע וועגען צוזאַמענאַרבייט פון אַלע טיילען פון יודישען פאָלק ביי דעם אויפבוי פון דער יודישער נאַציאָנאַלער היים אין ארץ-ישראל; דער אַקציאָנס-קאָמיטעט ערוואַרט דאַהער אַ פערשנעלערונג און פערשטאַרקונג פון ציוניסטישען אויפבוי-ווערק אין ארץ-ישראל.

דער א. ק. קאָנסטאַטירט מיט בעפרידיגונג, דאָס די קאָמיסיע פון דער יודישער אַגענץ האָט אין הסכם מיט'ן שטאַנדפּונקט פון דער ציונ. אָרגאַניזאַציע אַריינגענומען אין איהר בעריכט אויך פּאָליטישע פאָדערונגען בנוגע די התחייבות פון דער פּאַלעסטינער רעגירונג און דער בריטישער מאַנדאַטאַר-מאַכט וועגען שאַפען אַזעלכע אַדמיניסטראַטיווע און ווירטשאַפטליכע בעדינגונגען, וואָס זאָלען זיכערען די איינריכטונג פון אַ יודישער נאַציאָנאַלער היים אין ארץ-ישראל אין הסכם מיט די בעשטימונגען פון פּאַלעסטינער מאַנדאַט און דער באַלפור-דעקלאַראַציע.

2) וואָס שייך די ווירטשאַפטליכע עמפעהלונגען פון דער עקספּערטען-קאָמיסיע פון דער יודישער אַגענץ ערקלערט דער אַקציאָנס-קאָמיטעט, דאָס דער בעריכט האָט אין איינציגע וועזענטליכע פּונקטען נישט גענוגענד גענומען אין אַכט די נויטווענדיגקייט פון צופּאַסען די ווירטשאַפטליכע מעטאָדען צו די ספּעציפישע אויפגאַבען פון דער פּאַלעסטינער אויפבוי-אַרבייט, דעריבער האַלט דער א. ק. פאַר נויטיג צו בעמערקען דאָס:

א) די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע אַנערקענט דעם קרן-קימת אַלס דעם איינציגען אָרגאַן פון דער יודישער באָדען-פּאָליטיק אין ארץ-ישראל אין הסכם מיט'ן גרונד-פּרינציפּ, וואָס איז אָנגענומען געוואָרען דורכ'ן ציוניסטישען קאָנגרעס וועגען אויסלייזען די ארץ-ישראל-ערד אַלס דעם נאַציאָנאַלען בעזיץ פון גאַנצען יודישען פאָלק. ענטשפּרעכענד דערצו דאַרפען אויך אַלע לאַנד-קניות, וואָס וועלען געמאַכט ווערען דורך דער יודישער אַגענץ, בעטראַכט ווערען אַלס אַ געמיינשאַפטליך אייגענטום פון יודישען פאָלק.

ב) כדי צו זיכערען די גאַנצקייט פון די יודישע אינטערעסען איז אויסגעשלאָסען, דאָס צווייטע פּערשוירענע עפענטליכע פאָנדען זאָלען מאַכען ערד-קניות אין ארץ-ישראל, עס איז אָבער אויך וויכטיג, דאָס עס זאָל געשאַפען ווערען אַן אינסטיטוציע דורך אַן איינמאַליגער פינאַנציעלער מאַסנאַמע, וואָס זאָל האָבען די אויפגאַבע צו שטיצען די פערמעגליכערע זעלבסטשטענדיגע קאָלאָניסטען.

ג) דער א. ק. ווייזט אָן אויף דער גרונד-פּרינציפּ פון ציונ. קאָנגרעס וועגען דער זיכערונג פון קאָלאָניזאַציאָנס-פרייהייט און זעלבסטבעשטימונג פון די סאָציאַלע פאָרמען פון איינענער ווירטשאַפט, ווי צ. ב. „קבוצות", „מושבים" און א. וו. בתנאי דאָס די ווירטשאַפטליכקייט פון די דאָזיגע קאָלאָניעס זאָל זיכערען די מעגליכקייט פון אַ זעלבסט אויסהאַלטונג.

ד) לויט די בעשלוסען פון ציוניסטישען קאָנגרעס דאַרפען די יודישע אַגענץ ווי אויך די פּאַלעסטינער רעגירונג פערשטאַרקען די איינוואַנדערונג פון יודישע אַרבייטער און פערמעגליכע אימיגראַנטען. אַלע אַרבייטען און אונטערנעהמונגען, וואָס ווערען אָנגעריהרט דורך דער יודישער אַגענץ און איהרע אינסטיטוציעס, מוזען אַנערקענען דעם גרונד-פּרינציפּ פון יודישער אַרבייט.

ה) דער א. ק. ערקלערט, דאָס די אַנערקענונג פון די 5 גרונד-יסודות: יודישע אַרבייט, העבּרעאישע שפּראַך, נאַציאָנאַלער באָדען, פערשטאַרקטע עליה און קאָלאָניזאַציע-פרייהייט בנוגע דער ווירטשאַפטס-פאָרם איז אַ גרונד-בעדינגונג פאַר דער בילדונג פון דער פערברייטערטער יודישער אַגענץ. ביי דער פאָראויסזעצונג פון די דאָזיגע בעדינגונגען ערקלערט דער א. ק. דאָס דער בעריכט פון דער עקספּערטען-קאָמיסיע פון דער יודישער אַגענץ איז אַ וועזענטליכער פאַקטאָר פאַר דער אויפשטעלונג פון צוקונפטיגען אַרבייטס-פּראָגראַם פון דער פערברייטערטער יודישער אַגענץ.

3) דער אַקציאָנס-קאָמיטעט געפינט פאַר דרינגענד נויטיג צו שאַפען אַ באַנק פאַר אינדוסטריע, פּלאַנטאַציעס און האַנדעל אין ארץ-ישראל מיט אַ גרונד-קאַפּיטאַל פון דריי פערטעל ביז 1 מיליאָן פונט.

4) דער א. ק. בעשליסט פאָרטצוזעצען די פערהאַנדלונגען מכח דער בילדונג פון אַ פערברייטערטער יודישער אַגענץ. אין הסכם מיט די בעשלוסען פון 15-טען ציוניסטישען קאָנגרעס דאַרפען תּיכּף ומיד אָנגענומען ווערען שריט, דאָס די יודישע אַגענץ זאָל רעפּרעזענטירען די יודישע געמיינשאַפטען פון דער גאַנצער וועלט אויף דעמאָקראַטישע יסודות. בעזונדערס דאַרפען צוגעצויגען ווערען צו דער אַגענץ דער ארץ-ישראל-ישוב ווי אויך פערטרעטער פון אָרגאַניזירטע יודישע אַרבייטער-אָרגאַניזאַציעס און פון רעליגיעזען יודענטום.

5) דער א. ק. ווייזט אָן, דאָס לויט'ן בעשלוס פון ציונ. קאָנגרעס דאַרף די קאָנסטיטוציע פון דער יודישער אַגענץ גילטען צוערשט אויף אַ 3-יעהריגען טערמין. נאָכ'ן סוף פון דעם דאָזיגען פעריאָד דאַרף ענטשידען ווערען די בעציאונג פון דער יודישער אַגענץ דורך אַן אָבמאַך צווישען דער ציונ. אָרגאַניזאַציע און אַנדערע בעטייליגטע יודישע קערפּערשאַפטען.

ד"ר ווייצמאַן, בעקענענדיג זיך מיט'ן אינהאַלט פון דער דאָזיגער רעזאָלוציע האָט אויסגעדריקט זיין הסכם. די דאָזיגע רעזאָלוציע וועט פאָרגעשטעלט ווערען צו דער אָבשטימונג אויף דער היינטיגער פּלענאַר-זיצונג פון אַקציאָנס-קאָמיטעט.

די פרייטאָגדיגע זיצונג.

בערלין, 28 (י.ט.א. טעלעגראַפיש) אויף דער ווייטערדיגער נאָכמיטאָג-זיצונג פון אַקציאָנס-קאָמיטעט איז בעהאַנדעלט געוואָרען אָרגאַניזאַציאָנס-פראַגען. ראָזענבליט האָט רעפערירט וועגען קאָנטראָל-אַמט. ער האַלט, אַז דער אַמט דאַרף זיין אַנ'אָהרען-אַמט, אָבער אָהן עקזעקוטיווער מאַכט. ווייטער האָט דער הויפּט-דירעקטאָר פון קרן-היסוד, דאָקטאָר ליב יפה געזעצט וועגען דער נויטיגקייט צו צענטראַליזירען די זאַמלונגען, ווייל די פערשידענע זאַמלונגען ברענגען שאָדען. מיט דער פראַגע וועט זיך דאַרפען פערנעהמען דער קאָנגרעס אָבער ביז דאַן דאַרף די אַרבייט קאָאָרדינירט ווערען.

דערווייל איז אָנגעקומען די פּאָליטישע קאָמיסיע און די עקזעקוטיווע. די בעראַטונגען זענען איבערגעריסען געוואָרען און מ'איז צוגעטראָטען צו די רעזאָלוציעס.

אין נאָמען פון די ראַדיקאַלע ציוניסטען האָט ד"ר פּאָלאָייטשיק פאָרגעשלאָגען אויסצודריקען אומצוטרוי דער עקזעקוטיווע. דער פאָרשלאָג איז אָבגעוואָרפען געוואָרען, פאַר איהם האָבען געשטימט 2 ראַדיקאַלען און 2 רעוויזיאָניסטען. די פּועלי-ציון האָבען זיך אָבגעהאַלטען פון שטימען.

ליכטהיים האָט דאַן בעגרינדעט די אויסבעסערונגען פון די רעוויזיאָניסטען. בעת דער אָבשטימונג זענען זיי אָבגעוואָרפען געוואָרען געגען די 4 שטימען פון די ראַדיקאַלען און רעוויזיאָניסטען.

אין נאָמען פון די פּועלי-ציון האָט בעריל לאָקער דאַן ערקלערט, אַז זיין פראַקציע איז מסכים אויף דער רעזאָלוציע בתנאי, אַז די רעזאָלוציע וועט אַנערקענט ווערען פאַר אַ מינימום-פאָדערונג פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע. די דאָזיגע אויסבעסערונג איז אָבגעוואָרפען געוואָרען מיט אַ מעהרהייט פון 26 געגען 13 שטימען.

אין נאָמען פון „התאחדות" האָט דאַן קאַפּלאַן בעגרינדעט דעם פאָרשלאָג, אַז „קרן-קימת" זאָל אַנערקענט ווערען אַלס דער איינציגער באָדען אינסטרומענט פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע. דער דאָזיגער פאָרשלאָג איז אויך אָבגעוואָרפען געוואָרען מיט 24 שטימען געגען 16.

די עקזעקוטיווע האָט ערקלערט, אַז זי שטימט איין אויף דער רעזאָלוציע אויב אין איהר וועלען געמאַכט ווערען איינגע אויסבעסערונגען.

נאָכדעם ווי די אויסבעסערונגען זענען אָבגעשטימט געוואָרען איז מען צוגעטראָטען אָבצושטימען די רעזאָלוציע פון דער פּאָליטישער קאָמיסיע.

בערלין 28 (יט"א טעלעפאָניש) אויף דער פרייטאָגדיגער זיצונג פון אַקציאָנס קאָמיטעט, וואָס איז פאָרגעקומען נאָכמיטאָג איז פאָרגעקומען די אָבשטימונג איבער'ן בעריכט פון דער קאָמיסיע פאַר דער יודישער אַגענץ.

מיט אַ מערהייט פון 41 שטימען געגען 4 איז אָנגענומען געוואָרען דער בעריכט לויט דער רעזאָלוציע פון דער פּאָליטישער קאָמיסיע פון אַקציאָנס קאָמיטעט.

בערלין, 28. (יט"א טעלעגראַפיש). אין די היגע יודיש-פּאָליטישע קרייזען ווערט דאָס אָננעמען די רעזאָלוציעס בעטראַכט אַלס אַקט וואָס וועט גורם זיין צו דער כּוחות-פערשטאַרקונג פון דער ציוניסטישער בעוועגונג. דער אויסגאַנג פון דער אָבשטימונג ווערט בעטראַכט אַלס נצחון פון ווייצמאַנען אויפ'ן גאַנצען פראָנט. דער דאָזיגער נצחון וועט ערמעגליכען אַ נייע פרוכטבאַרע אַרבייט פאַר'ן ציוניזם.

KALODONT
ochrania upiększa oświeża
zęby i usta

די ליטווינער וועלען גאַרנישט ווילנאַ.
זיי האָבען גאָר מורא, פּוילען זאָל זיי נישט אַסימילירען.

(סענסאַציאָנעלע ערקלערונגען פון אַ ליטווישען פּאָליטיקער).

דער לעמבערגער זשורנאַליסט ש. גאָטליב האָט געהאַט אין בערלין אַ געשפּרעך מיט אַ בעוואוסטען ליטווישען פּאָליטיקער, וועלכער שטעהט גאָר נאָהענט צו די איצטיגע רעגירונג-קרייזען אין קאָוונאָ און איז גוט אינפאָרמירט איבער די פּלאַנען און קאָמבינאַציעס פון דער קאָוונער רעגירונג. דער ליטווישער פּאָליטיקער האָט געגעבען אַ רייהע זעהר אינטערעסאַנטע, ממש סענסאַציאָנעלע ערקלערונגען, ער האָט אָבער דערביי אָבער געשטעלט דעם בעדינג, אויס בעוואוסטע סבות נישט אָנצוגעבען קיין נאָמען.

אונזערע פּאַרטייען – הויבט אָן דער ליטווישער פּאָליטיקער – זענען אַלע אָהן אויסנאַהם געגען פּוילען. מיינט איהר דאָך אוודאי, אַז צוליב ווילנאַ? ס'הויבט זיך גאָר נישט אָן. ווילנע איז בלויז אַ תירוץ פאַר די פאָלקס-מאַסען ווי אויך פאַר אויסלאַנד, די אמת'ע סבה איז, וואָס מיר האָבען מורא, אַז מיר זאָלען נישט פערשלונגען ווערען אין דער פּוילישער אַסימילאַציע.

אויב איהר ווילט וויסען דעם אמת וועגען ווילנע, דאַן וועל איך אייך זאָגען: מיר ווילען נישט ווילנע, ווייל מיר האָבען מורא, אַז אין דעם מאָמענט, ווען מיר וועלען בעקומען ווילנע, דאַן וועלען מיר זיך דערוואָרגען מיט אונזער גאַנצער מלוכה'לע.

דערמאָהנט אייך נור, ליטאַ פערמאָגט בכך הכל צוויי מיט אַ האַלב מיליאָן איינוואוינער, דאָפון זענען דאָ 30 פּראָצענט מינדערהייטען. אויב מיר וועלען בעקומען דעם ווילנער קאַנט, דאַן וועט די צאָהל פון די מינדערהייטען וואַקסען ביז 50 פּראָצענט און אפשר נאָך מעהר און עס קאָן דאָ געמאָלט זיין, אַז מיר, די ליטווישע נאַציע, זאָלען אין אונזער אייגען לאַנד בלייבען אין דער מינדערהייט. אונזערע „קרעשטשאַניקעס" (קריסטליכע דעמאָקראַטען) האָבען בשעת זיי זענען געווען ביי דער מאַכט, געפיהרט געהיימע פערהאַנדלונגען מיט פּוילען וועגען קומען צו שלום בעציהונגען, אויך וואָלדעמאַראַס האָט לכתחילה געוואָלט געהען דעם וועג, עס שרעקט אונז אָבער, ווי אַ געשפּענסט די פּוילישע השפּעה, מיר האָבען מורא, אַז ביי אַ פרידען מיט פּוילען, זאָלען די פּאָלאַקען נישט וועלען אין גאַנצען אונז קולטורעל און עקאָנאָמיש פערשלינגען. עס שלאָגט זיך ביי אונז אָבער אַלע מאָל מעהר דורך די מיינונג, אַז אַזוי קאָן עס ווייטער נישט זיין, אַז מיר מוזען געפינען די פערשטענדיגונג מיט פּוילען, ווייל אָהן דעם וועלען מיר עקאָנאָמיש איינגאַנצען צוזאַמענברעכען.

– אָבער די שטעלונג פון אייערע דעלעגאַציעס ביי די פערהאַנדלונגען מאַכט שטענדיג דעם איינדרוק, אַז איהר ווילט פאַר קיין שום פּרייז נישט דערלאָזען צו אַ גוטען סוף!

– „ענטשולדיגט, – ענטפערט מיין אינפאָרמאַטאָר, – איהר מוזט דאָך פערשטעהען די סיטואַציע פון וואָלדעמאַראַס, מען האָט די גאַנצע צייט בעהאַלטען אין אייך העצען געגען פּוילען, סאָ קאָן מען דאָך נישט אַזוי גלייך צוגעהען צום שלום. וואָלדעמאַראַס מיינט אַלץ, אַז דער דרוק פון דרויסען זאָל ווערען גרעסער און, אַז ער זאָל זיך קאָנען פערטיידיגען דאַן פאַר'ן פאָלק, אַז דעם פריהען מיט פּוילען האָט מען איהם אויפגעצוואונגען. פאַר וואָס זאָלט איהר עס נישט פערשטעהען?

– און ווי פערהאַלטען זיך ביי אייך די יודען צו די פערהאַנדלונגען מיט פּוילען?

– איך קאָן נישט לייקענען און מוז אייך זאָגען, אַז אַ גרויסער טייל פון אונזערע יודען וואָלטען געוואָלט אַ התקרבות צו פּוילען. זיי פיהלען זיך ביי אונז אָפּגעזונדערט און זיי וואָלטען גערן געוואָלט שטעהען אין אַ נאָהענטען קאָנטאַקט מיט די ברייטע יודישע מאַסען אין פּוילען, אָבער מיינט נישט, אַז די יודען ביי אונז געהט שלעכט, זיי האָבען ביי אונז אַלע פרייהייטען. מאָריגאַס יאָהר האָט די רעגירונג געדעקט 70 פּראָצענט פון בודזשעט פון די יודישע שולען. ביי אונז אין דער קליינער ליטע זענען פאַראַן נישט ווייניגער ווי 13 העברעאישע גימנאַזיעס, אַלע מיט רעגירונגס-רעכט און מיט אינטערשטיצונג פון דער רעגירונג.

עקאָנאָמיש?

– אַ, עקאָנאָמיש וואָלט זיך גאָר נישט געשאַדט, ווען עס געהט די יודען אין ליטע אַ ביסעל בעסער, אָבער די נויט איז דאָך נישט אַ ספּעציעל יודישע ספּעציאַליטעט, דאָס גאַנצע לאַנד ליידעט פון עקאָנאָמישען דחקות".

—:o:—

נייער פאָלקסבלאַט

דאָס לאָדזער לעבען

נייער פאָלקסבלאַט

29 זונטאָג — יב אב תרפ"ח

יולי

זון-אויפגאַנג 3.52
זון-אונטערגאַנג 7.35

אַ באַהן-קאַטאַסטראָפע.

6 מענטשען פערוואונדעט. — 5 וואַגאָנען צושמעטערט.

(—) נעכטען אַרום האַלב דריי אַ זייגער פאַר-נאַכט איז פאָרגעקומען אונטער סקערניעוויץ אַ שרעקליכע באַהן-קאַטאַסטראָפע:

דער פאַסאַזשיר-צוג נומער 451, וועלכער איז צוויי אַ זייגער אָפּגעגאַנגען פון סקערניעוויץ, האָט אַרום האַלב דריי אַ זייגער זיך אָנגעשטויסען אויפ'ן משא-צוג, נומער 486.

פון דער קאַטאַסטראָפע זענען צושמעטערט געוואָרען 5 וואַגאָנען: 3 פון פאַסאַזשיר-צוג און 2 פון משא-צוג, עס זענען אויך פערוואונדעט געוואָרען דער מאַשיניסט פון פאַסאַזשיר-צוג, דער לייטער און דער קאָנדוקטאָר, ווי אויך דער מאַשיניסט פון משא-צוג. אויסערדעם זענען פערוואונדעט געוואָרען די פאַסאַזשירען: וואַצלאַוו קארינסקי פון פלאָצק, סאַלאָמאָן זאַלעשיינסקי פון גאָסטינין און משה גרוים פון לאָוויטש.

אַרום דריי אַ זייגער איז אויפ'ן אָרט פון דער קאַטאַסטראָפע אָנגעקומען אַ רעטונגס צוג, וועלכער האָט די פערוואונדעטע ערטיילט די ערשטע הילף און שפעטער זיי אָפּגעשטעלט אין די שפיטעלער אין סקערניעוויץ און אין לאָוויטש.

אויפ'ן אָרט פון דער קאַטאַסטראָפע איז אויך אָנגעקומען: די אויספאָרשונגס-מאַכט פון וואַרשע, וועלכע האָט פעסטגעשטעלט, אַז די קאַטאַסטראָפע איז געשעהען צוליב דעם, וואָס דער משא-צוג איז פערביינעפאָהרען דעם וואַרנונגס-סיגנאַל אויף דער סטאַציע באַראַנניקי.

צוליב דער קאַטאַסטראָפע איז די באַוועגונג — אויף דער ליניע איבערגעריסען געוואָרען ביז 8 אַ זייגער אין דער פריה.

אַ גרויסע שרפה אויף קאָנסטאַנטינער-גאַס.

5 פאַמיליעס געבליבען אָהן דאַך.

(—) נעכטען אַרום 9 אַ זייגער אין דערפריה איז פון אַן'אומבעוואוסטער סבה אויסגעבראָכען אַ שרפה אין דעם האָלצערנעם וואוינונגס-הויז פון אַנטאָני פאַנטינסקי אויף קאָנסטאַנטינער נ. 67.

דאָס פייער האָט מאָמענטאַל אַרומגעכאַפּט דאָס גאַנצע הויז, ווי אויך די דעכער פון די שכנות'דיגע הייזער.

די לאָקאַטאָרען האָבען אין איילעניש אָנגעהויבען אַרויסצוואַרפען די חפצים, דערביי האָט זיך דער דורכגעהער פאַוועל שטשעפּאַניאַק פון דאָרף רעטקין, וועלכער האָט צוגעהאָלפען אַרויסשלעפען די חפצים, שטאַרק אָפּגעבריהט און פאַגאַטאָוויע האָט אוהם אָפּגעפיהרט אין שפיטאַל.

אויפ'ן אָרט פון דער שרפה זענען תיכף אָנגעקומען די פייערלעשער פון רעטקין, די 1 און 2-טע אָפּטיילונגען פון די היגע פייערלעשער, וועלכע, האָבען אָנגעהויבען אַן'ענערגישע רעטונגס-אַקציע, און אַרום 10 אַ זייגער איז דאָס פייער שוין געווען איינגעלאָשען, דערביי זענען אָפּגעהיטען געוואָרען די שכנות'דיגע נומערן 165, 169 און 171 וועלכעס דעכער ס'האָבען זיך שוין אָנגעהויבען צו ברענען, דאַגעגען איז דאָס הויז נומער 167 אינגאַנצען פערברענט געוואָרען און 4 פאַמיליעס זענען געבליבען דאַכלאָז.

די דאַכלאָזע זענען די הויז-איינגענטימערין מאַריאַנאַ פאַנטינסקאַ, די לאָקאַטאָרען אַבראַם כמיעלעווסקי און סטעפאַן שקורלאַרעק.

בעת דער שרפה איז די טראַמוואַי-קאָמוניקאַציע פון לאָדז מיט קאָנסטאַנטין געווען איבערגעריסען.

פעראָרדנונג וועגן אויספערקויפען

(ע) לויט דער פעראָרדנונג פון מיניסטאָרען-ראַט פון 14 מערץ 1928 וואָס איז אַרויסגעגעבען געוואָרען אויפ'ן גרונד פון דעם געזעץ וועגען בעקעמפען די נישט ערליכע קאָנקורענץ, קאָן מען איינאָרדנען „אויספערקויפען" נאָר מיט דער דערלויבניש פון אינדוסטריע-אַמט פון דער 1 קאַטעגאָריע (אַ חוץ אינווענטאַר-אויספערקויפען און פון נאָך-סעזאָן-אַרטיקלען).

כדי צו בעקומען אַזאַ דערלויבניש, דאַרף מען אָפּגעבען אַ ביטע אין אינדוסטריע-אַמט. אין דער ביטע דאַרף אָנגעגעבען ווערען אַרט און קוואַנטום פון דער אָרט און לאָקאַל, וואו דער אויספערקויף וועט פאָרקומען און די סבה פון אויספערקויף.

די וואָס אָרדנען איין אינווענטאַר-און נאָך-סעזאָן אויספערקויפען דאַרפען וועגען זיי מיטטיילען אין אינדוסטריע-אַמט. דער אינדוסטריע-אַמט האָט דאָס רעכט צו מאַכען אַ רעוויזיע אינ'ם לאָקאַל און פעסטצושטעלען צו די אויספערקויפען ווערען געמאַכט, ווי ס'איז אָנגעגעבען אין די ביטעס.

אַזוי ווי ס'טרעפט זיך, אַז אַזעלכע אויספערקויפען ווערען געמאַכט אָהן אַ פריהערדיגער מיטטיילונג דעם אינדוסטריע-אַמט, ווערט מיטגעטיילט, אַז פאַר איינאָרדנען אַזעלכע אויספערקויפען וועט מען בעשטראָפט ווערען מיט געלד (ביז 600 זל.) און אַרעסט (ביז 3 טאָג) אָדער ביידע שטראָפען צוזאַמען. אויב ס'וועט פעסטגעשטעלט ווערען, אַז ס'ווערען פערקויפט סחורות, וואָס זענען נישט אָנגעגעבען אין די ביטעס וועט דער אויספערקויף באַלד נעשלאָסען ווערען.

„ווידזעווער מאַנופאַקטור" פערגרעסערט די פּראָדוקציע.

(—) די בעמיהונגען פון דער „ווידזעווער מאַנופאַקטור" צו פערגרעסערן איהר עקספּאָרט, האָבען געהאַט אַ געוויסען ערפאָלג אין די באַלטישע לענדער, אין די פראַנצויזישע קאָלאָניעס און אין דרום-אַמעריקא. דער דאָזיגער אומשטאַנד האָט געשאַפען די נויטווענדיגקייט צו פערגרעסערן די פּראָדוקציע און צו מאַכען נייע איבערעכטיגונגען. שוין אין די נאָהענטסטע חדשים וועט די צאָהל אַרבייטער פערגרעסערט ווערען אויף 2 טויזענד און וועט אַזוי-אַרום דעררייכען ביז 11 טויזענד. אַ חוץ-דעם ווערט פונאַנדערגעבויט די שפּינעריי, די נייע געביידע וועלכע האַלט 80 מעטער ברייט און איז 100 מעטער לאַנג איז שוין פערטיג ביז אינטערן דאַך און וועט ענדע יאָהר שוין געבראַכט ווערען אין בעוועגונג.

די נייע שפּינדעל ווערען מאָנטירט אין דער אייגענער אייזען-גיסעריי און מאַשינען פאַבריק.

רעגולירען דעם פאַסאַזשיר-פערקעהר אויף די באַהנען.

(—) דאָס קאָמוניקאַציע-מיניסטעריום האָט אַרויסגעגעבען אַ נייע פעראָרדנונג, וועלכע רעגולירט די פאַסאַזשירען-בעוועגונג אויף די באַהנען.

לויט דער פעראָרדנונג דאַרפען די דינערשאַפט פון גרעסערע באַהן-סטאַציעס, באַלד ביים אָנקומען פון צוג, אויפפאָדערען די פאַסאַזשירען, וועלכע געפינען זיך אין די וואַרטע-צימערען, צו פערנעהמען ערטער אין די באַהנען.

פאַסאַזשירען וועלכע האָבען דירעקטע בילעטען און היגטערוועגנ'ס מוזען זיי זיך איבערזעצען, האָבען דאָס רעכט צו בעקומען די ערשטע פּלעצער אין די וואַגאָנען, ערשט דערנאָך קענען פערנעמען פּלעצער די פּאַסאַזשירען, וועלכע הייבען ערשט אָן זייער רייזע פון דער געגעבענער סטאַציע.

די וואַגאָנען וועלכע געהן דירעקט, דאַרפען אָפּגעגעבען ווערען, קודם כל, די פּאַזשירען וועלכע האָבען דירעקטע בילעטען, ערשט, אַז ס'איז נאָך פערבליבען פרייע פּלעצער, קענען זיך אויך מיט די וואַגאָנען בענוצען פּאַסאַזשירען, וועלכע האָבען נישט קיין דירעקטע בילעטען.

גראַנאַט-אויפרייס מיט מענשליכע קרבנות

(—) דאָנערשטאָג נאָכמיטאָג זענען אויפ'ן מאַני-פּלאַץ פאָרגעקומען מיליטערישע איבונגען מיט האַנט-גראַנאַטען פון דער 9 קאָמפּאַניע פון 31 קאַנעווער-שיסער-פּולק. ווען די איבונגען האָבען זיך פערענדיגט איז אַ גרופּע זעלנער פערבליבען צוזאַמענצוקלויבען די אויסגעשאָסענע גראַנאַטען, וועלכע האָבען שפּעטער געזאָלט פערניכטעט ווערען. צוו. אנד. האָט דער עלטערער זעלנער באַטווין געפינען אַ פראַנצויזישע גראַנאַט און האָט זי געוואָלט אָפּדרעהען. דערווייל האָט דער גראַנאַט אויפגעריסען. באַטווין איז אויפ'ן אָרט דער'הרג'עט געוואָרען.

פּאָרוטשניק קאָסטשיצקי און 4 זעלנער זענען פערוואונדעט געוואָרען. אין אַ שווערען-צושטאַנד זענען זיי אָפּגעפיהרט געוואָרען אין מיליטערישען שפּיטאַל אויף פּשענדזעלניאַנאַ.

די נעמען פון די פערוואונדעטע זעלנער זענען: יאַן אושעווסקי, יאַראָסלאַוו וויטאַשינסקי, אַלעקסאַנדער שימאַנסקי און פעליקס ביאַלאַצערקעוויטש.

שטיצע פאַר פאַמיליעס פון איבענדע אין מיליטער.

(—) אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן איינציהען די רעזערוויסטען אויף מיליטערישע איבונגען, ווערען זייערע פאַמיליעס אויסגעצאָהלט אונטערשטיצונגען. די אַקציע פיהרט דער היגער מאַגיסטראַט. צוליב דעם, וואָס פונ'ם מאָמענט, ווען מ'ווענדעט זיך נאָך די אונטערשטיצונגען ביז ס'ווערט אַדורכגעפיהרט די קאָנטראָלע און פערשידענע פאָרמאַליטעטען, דויערט אַ געוויסע צייט, טיילט מיט דאָס מיליטעריש-פּאָליציייאישע ביוראָ ביים מאַגיסטראַט, אַז אין די אייגענע אינטערעסען פון די פּעטענטען זאָלען זיי די ביטעס אָנגעבען וואָס פריהער.

די ביטעס ווערען אָנגענומען אין מיליטעריש-פּאָליציייאישען ביוראָ פון מאַגיסטראַט (פּיעטרקאָווער 212) פענסטערל 9 יעדען טאָג פון 8 ביז 3.

ניקעלנע 1 זלאָטי-מטבעות.

(—) די מלוכה'שע מטבעות-פאַבריק, וועט אין די נאָהענטסטע טעג אָנהויבען אויסצואַרבייטען 1-זלאָט מטבעות פון ניקעל.

דער ניקעל איינקויף פאַר די מטבעות וועט געמאַכט ווערען דורכ'ן פינאַנץ-מיניסטער אין די נאָהענטסטע טעג.

די קראַנקען-קאַסע-וואַהלען.

(ב) דעם 20 אויגוסט וועלען פערפענטליך ווערען די וואַהלען צו דער לאָדזער קראַנקען-קאַסע. פון די 200 טויזענד פערזיכערטע וועלען האָבען וואַהל-רעכט אַנ'ערך 170 טויזענד, די איבעריגע זענען נישט קיין פולי יאָהריגע א. א. וו. ס'וועלען געוועהלט ווערען 90 מיטגלידער פון ראַט, פון זיי ווערען 60 געוועהלט דורך די פערזיכערטע און 30 — דורך די אַרבייטסגעבער.

איצט ווערען צוזאַמענגעשטעלט די ליסטעס פון די וואַהל-בערעכטיגטע מיטגלידער.

הייזער-רעמאָנט.

(מ) אויף דער קאָנפערענץ, וואָס איז פאָרגעקומען אין היגען מאַגיסטראַט צווישען די פאָרשטעהער פון דער שטאָדטישער סטאַראָסטווע, געזונדהייטס-אָפּטיילונג און ווירטשאַפטס-אָפּטיילונג, איז אַרומגערעדט געוואָרען די רעמאָנט-פראַגע פון די היגע הייזער.

לאַווניק ה. איזדעבסקי לעגט פאָר צו שאַפען אַ קאָמיסיע אויף אַרויסצוזאָגען זייערע מיינונגען בנוגע די אויפפאָדערונגען אַדורכצופיהרען די רעמאָנטען. אין דער קאָמיסיע לויט'ן פאָרשלאָג פון ה. איזדעבסקי, דאַרפען אַריינגעהן פאָרשטעהער פון דער שטאָדטישער סטאַראָסטווע, פון מאַגיסטראַט און פון הויז-בעזיצער-פעראיין.

ווייטער איז אויף דערזעלבער קאָנפערענץ פּראָיעקטירט געוואָרען, אָנצוווענדען האַרבע שטראָפען, לגבי די הויז-בעזיצער, וועלכע פיהרען נישט אויס די רעמאָנטען.

אַ ספּעציעלע אַרעסטאַנטען-וואָך.

(—) אין צוזאַמענהאַנג מיט די פאָרשריפטען פון נייעם געזעץ וועגען די אַרעסטען, וועט געשאַפען ווערען אַ ספּעציעלע וואַך פון פּיס- און רייטער-אָפּטיילונגען, וועלכע וועט טראַנספּאָרטירען די אַרעסטירטע.

ביז יעצט האָט די פונקציע דערפילט די פּאָליציי.

די ספּעציעלע אַרעסטאַנטען-וואַך, וועט טראָגען דאָס זעלבע אָנגעטוכעך פון די אַרעסט-פונקציאָנערען און וועט אויסגעהאַלטען ווערען דורכ'ן יוסטיץ-מיניסטעריום.

אַרבייטער-געריכטען.

(—) די צענטראַלע פון די האַנדעלס-אָנגעשטעלטע-פעראיינען האָט זיך געווענדעט צום פּויליש'ן אָנגעשטעלטען-פעראיין, אַז ער זאָל צוזאַמענשטעלען אַ ליסטע פון זיינע קאַנדידאַטען אַלס לאַווניקעס צו די אַרבייטס-געריכטען די פעראָרדנונג וועגען די געריכטען זאָל ערשיינען אין אָקטאָבער, די ערשטע געריכטען וועלען איינגעאָרדענט ווערען אין לאָדז, וואַרשא און סאָסנאָוויעץ.

אָפּקלאַנגען פון פאַרמאַצעווטען-שטרייק.

(2) ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט איז אויף דער קאָנפערענץ פון קרייז-פערזיכערונגס אַמט אין וואַרשא געקומען צו אַ פערשטענדיגונג צווישען דער פערוואַלטונג פון דער היגער קראַנקען-קאַסע און די פאַרמאַצעווטען.

ווי מיר דערוויסען זיך זענען די צוויי הויפּט-פונקטען ווי די מאָסען-אויסאַרבייטונג פון מעדיצינען און די פענסיעס פאַר די פאַרמאַצעווטען, פאַר דער שטרייק-צייט איבערגעגעבען געוואָרען דעם אַרביטראַזש פון אַרבייט'ס-מיניסטעריום און קרייז-פערזיכערונגס-אַמט.

אַ באַנדיט ענטלאָפען פון אַרעסט.

(—) נעכטען איז אין פּאָליציייאישען-אַרעסט אין דאָרף קלוקי, אונטער פּיעטרקאָוו איינגעזעצט געוואָרען אַ געפעהרליכער באַנדיט יאַן וואַשילעווסקי פון דאָרף סטאַניסלאַוואָוו.

דעם באַנדיט האָט, הפנים, נישט געשמעקט די בתנם דיגע וואוינונג און אין אַ געוויסען מאָמענט, אויסנוצענדיג דער געלעגענהייט, וואָס קיינער פון די וואַך איז נישט געווען נעבען אַרעסט, האָט וואַשילעווסקי אויסגעבראָכען די קראַטעס און איז אַנטלאָפען. פּאָליציי, וועלכע האָט באַלד אָנגעהויבען יאָגען דעם באַנדיט, וועלכער האָט זיך נישט געוואָלט אָפּשטעלען, האָט איהם נאָכגעשאָסען, פון וואָס ער איז פערוואונדעט געוואָרען אין האַרץ.

וואַשילעווסקי איז אָפּגעשטעלט געוואָרען אין לאַסקער שפּיטאַל.

4 קינדער זענען ענטלאָפען פון אַ שטאָטישער זומער-קאָלאָניע.

(ב) פון דער זומער-קאָלאָניע פאַר קינדער, וואָס דער היגער מאַגיסטראַט האָט איינגעאָרדענט אין אינאָוולאָדז היגטער טאָמאַשאָוו, זענען ענטלאָפען 4 שילער. אַ פּאָליציאַנט אין טאָמאַשאָוו האָט ביי דער באַהן בעמערקט 4 קינדער און זיי פערהאַלטען. ס'האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז דאָס זענען טאַקי די אַנטלאָפענע.

זיי האָבען ערקלערט, אַז אויף דער קאָלאָניע האָט מען זיי שלעכט געשפּייזט און די ערציהער זענען זיך מיט זיי שלעכט בעגאַנגען, האָבען זיי דעריבער בעשלאָסען אומקעהרען זיך אַ היים די קינדער זענען דערווייל נאָך אַ פערשטענדיגונג מיט'ן לאָדזער מאַגיסטראַט פערהאַלטען געוואָרען אין טאָמאַשאָווער שפּיטאַל און דער מאַגיסטראַט וועט אויספאָרשען צי די סבות, וועלכע די קינדער האָבען אָנגעגעבען, זענען ריכטיגע.

צום באַלען-פּאַקער-שטרייק.

(2) צוליב דעם שטרייק פון באַלען-פּאַקער האָבען די שטרייקענדע באַלען פּאַקער אָוועקגעשיקט בריף צו די פּאַקער-פעראיינען אין וואַרשא און אין לעמבערג, אַז די לעצטע זאָלען זיך סאָלידאַר פעראייניגען אין זייער שטרייק-אַקציע.

א שטעטעלע אין ניו-יארק, וואס איז עכט פויליש.

(א בריף פון אמעריקא).

דער וואס מיינט, אז אויף גאנץ ניו-יארק קען מען אנכ׳עסטען דאס ווערטעל „אלע יונים האבען איין פנים“, בענעהט אן׳אומגערעכטען טעות צו דער גרעסטער שטאט פון דער וועלט. ער איז נישט בעקאנט מיט ניו-יארק.

פערהאן געגענדען אין ניו-יארק, וואס נאר ווייניג פון די איינוואוינער פון אנדערע טיילען פון שטאט האבען זיי ווען געזעהן, און פונקט אזא קנאפע צאהל האבען פון זיי געהערט. נאך מעהר, זעהר ווייניג מענשען ווייסען, וואו זיי געפינען זיך און ווי צוצוקומען צו זיי.

ווער האט געהערט פון מעספעט? און ווער ווייסט, וואו מעספעט געפינט זיך?

און דאך ליגט מעספעט „אונטערן נאז“ ביי אונז נעהנט פון דילענטי סטריט אריבער דעם וויליאמסבורג בריק און שטרעקט אויס די האנד און איהר ווערט אנטאפען מעספעט.

מעספעט איז טאקע א שטעטעל, בעסער געזאגט, א דערפעל, הגם זי פערנעהמט א גאר אנגעזעהענעם ארט אין ברוקלין. און ווען מיר זאגען דערפעל, האבען מיר נישט אין זינען די געאגראפישע קליינינקייט פון מעספעט. עס קען זיין, אז זי איז גאר נישט אזוי קליין. מיר זענען זי איננאנצען נישט אויסגעמאסטען.

זי אליין אבער, איהרע געסלעך און איהרע הייזלעך, די גערטנער און בוימער, די הינט איהרע און די שפראך איהרע, גיבען אייך דעם איינדרוק פון א פוילישען דערפעל דארט אין דער ווייטער פוילען.

און מעספעט איז טאקע פויליש. אין איהר אויסזעהן, אין איהר רעדען, מען קען זאגען אין איהרע געפיהלען, און, זיכער, אין איהרע מנהגים און אין דער אטמאספערע פון פער׳חלומ׳טקייט, אין וועלכער זי איז איינגעוויקעלט, איז זי פויליש, און איהר וואוינען בלויז פאליאקען.

געהט איהר איבער די געסלעך פון מעספעט א פער׳הירוש׳טער, פלוצלונג דערפיהלט איהר זיך ווייט פון אמעריקא, ווייט פון ניו-יארק, בלויז דא און דארט אן׳ענגליש ווארט דערמאהנט אייך, אז איהר זענט פארט דא אין דער נייער וועלט.

די הייזלעך, קליינע, הילצערנע, מיט די משופעדיגע סלאווישע דעכלעך איבער די נאניקלעך. ארום איינינע האב איך אפילו דערזעהן פריזבעס. אט די פריזבעס האב איך דאך שוין לאנג, לאנג פערגעסען, און דערזעהענדיג זיי דא נאך יאהרען און יאהרען פון ׳דעם אמעריקאנער הו-הא, גיט אויף אייך א וועה מיט דער שטילער רוהיגקייט פון דעם פוילישען שטעטעל.

א געהיימער פינגער גיט א קוועטש א קנעפעל אין אייער זכרון און איהר זעהט זיך די באבע זיצט אויף דער פריזבע מיט א זאק אין האנט, און די שפיזלען פינקלען אויף דער ווארימער זון. די גרויע קאץ טוליעט זיך צו איהרע פיס; איבער איהר איז אפען די פענסטער פון חיוז און עס הערט זיך דעם זיירגנס ווינגנריגע שטימע איבער דער נמרא. א פוהר פאהרט דורך און הויבט אויף דעם נאלדענעם שטויב; א הונד לאזט זיך מיט א פוילען בילען נאך דער פוהר און איז זיך באלד מיישב, אז עס לוינט זיך נישט דער גאנצער עסק.

מעספעט איז אבער דא, אן׳איבערגעפלאנצטע שטיק פון א פוילישען דערפעל אין דעם הארץ פון דער גרעסטער, אונגערוהיגסטער שטאט. פוילישע ווייבער זיצען אויף די גאנקעס און שמועסען אין פויליש. דארט אין פוילען האלטען זיי נישט געהאט קיין צייט אויף צו שמועסען אזוי געמיטליך. איצט האלטען זיי געארבייט אין פעלד, דא איז אבער פארט אמעריקא.

די הייזקעס, נידעריגע, מיט נידעריגע טירען, זענען ארומגערינגעלט מיט גערטנער. די גערטנער זענען ארומגעצוימט מיט ברעטער. אויף יענער זייט ברעטער לאזען זיך הערען די הינט. די זייטיגע געסלעך זענען נישט געפלאסטערט. די גערטנער, די הינט, די ברויגע ערד פון די געסלעך. די נידעריגע הילצערנע הייזלעך — פוילען אויף אמעריקאנישער ערד. די מאמעס רעדען פויליש צווישען זיך, די מאמעס רעדען פויליש צו די קינדער, דער פעטלער רעדט פויליש, אבער די קינדערלעך ענטפערען אין א קלינגענדיגע ענגליש.

עס דוכט זיך ווי דער ענגליש וואלט פון דער נישט געפלאסטערטער ערד ארויסגעוואקסען. די אלטמאדישע הייזלעך זענען נישט הינע; דאס בילען פון די הינט, די שפראך פון די מאמעס איז פרעמד. די ערד אבער איז א הינע, אן׳אמעריקאנישע, און דער אמעריקאנישער לשון שפרינגט פון איהר ארויס.

מעספעט איז א פויליש שטעטעל, בעזעצט פון פאליאקען. דאך האט זי א כשר׳ע יאטקע מיט׳ן „בשר כשר“ אויף דעם גרויסען פענסטער. דער קצב איז נישט געווען. א פוילישע פרוי, וואס האט אויף איהם געוואַרט נעבען קראם, האט מיר אין א צו׳הרג׳עטען ענגליש ערקלערט, אז דארט, אויף דער רעכטער זייט, אנטקעגען מעספעט, וואוינען א סך „ושירקעס“, נאר אזוי ווי דער קצב האט דארט קיין קראם נישט געקאנט קריגען, האט ער זיין געשעפט אין פויגעלע׳נעמט ארא. קורמען צו איהם „ורעלער“ אירצו אייפען, און עס קומען אויך א ביסעל ייב.

דארט, וואו די יורען וואוינען, איז שוין ווי דער אמעריקא.

איך האב שפאצירט דורך די געסלעך פון מעספעט, זיך נעקוויקט מיט איהר דארפישער רוהינקייט, זיך איינגעהערט צו דעם בילען פון איהרע הינט, און געטראכט:

ווי גרוים איז דיין עניוות, ניו-יארק. אט האסטו אויף דיין רעכטער פלייצע א חן-נריבעלע, מעספעט, און דו מאכסט זיך אזוי ווי דו וואלסט גאר פון דעם נישט געוואוסט. ביזט אייביג נערוועז, אייביג אין בעוועגונג, אייביג צורודערט. ניו-יארק. אט דאס ביסטו אזוי יום-טוב׳דיג נעלאסען, אזוי גוטמוטיג געמיטליך, און דיינע איבעריגע אברים ווייסען גארנישט פון קיין רוהה.

נישט מאנהאטאן און נישט איינזייטיג איז ניו-יארק. אין איהרע תהומ׳ען בעהאלטען זיך פערשרעגע ווערטער און אלערליי אנטיקען. און אמאל איז אינטערעסאנט זיך א טוק צו טון אין איהרע טיפעניש׳ען.

אויב מען וויל קענען ניו-יארק, איז נאך נישט גענוג צו זיין בעקאנט מיט איהר ריווערסייד דרייוו, פיפטע עוועניו, הארלעם און בראנקס. מען דארף אויך אויפזוכען איהרע פערליינטע ווינקלען און פערוואָרפענע געסלעך, ווי זענען די חן-נריבעלעך און די חן-פינטעלעך פון אונזער רייזיגער שטורמישער ניו-יארק.

יודישע עצות.

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט“ ענטפערען אויף יורידישע פראגען, וואס ווערען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאן.

יורידישע אפטיילונג

אין „נייעם פאלקסבלאט“.

גילטיג דעם 29-טען יולי 1928

7781. ב—ן

אזוי ווי דער פאל האט פאסירט נאך דער דעציזיע פון דער פאבאר-קאמיסיע, אינטערליגט דער בעטרעפענדער דעם מיליטערישען געריכט און דאס איז אלץ איינס, צי ר׳איז געווען אין אויסלאנד אדער ר׳האט זיך אויסבעהאלטען די גאנצע צייט אין לאנד.

7782. א זשעראמינער.

אויב דער ברודער האט געוואוינט צוזאמען מיט דער שוועסטער אין מאמענט, ווען זי איז געשטארבען, גייט איבער אויף איהם די רעכט פון א לאקאטאר.

7783. א פערא-טעריספירטער.

בעזיצט דראהט א מילדערע שטראף פאר אויסמיידען מיליטער-דינסט, אויבהאלטענדיג זיך אין לאנד, ווי ארויסצוהערנדיג אין אויסלאנד; דאסגלייכען דראהט א קלענערע שטראף פאר אויסמיידען מיליטער-דינסט, ארויסגאהרענדיג אין אויסלאנד פאר דער פאבאר-קאמיסיע, ווי נאך דעם, ווען די פאבאר-קאמיסיע האט שוין דעם בעטרעפענדען קוואליפיצירט.

7784. Z. K.

איהר דארפט דעם צייכען רעגיסטרירען אין פאטענטען-אמט אין ווארשא.

7785. א געטרייער לעזער פון גלובנא 62.

איהר דארפט זיך נישט ווענדען וועגען שענקען אייך די שטראף צום מלוכה-פרעזידענט, ווייל די אמנעסטיע איז דערויף הל.

7785. יאקוב ט.

די סומע, וואס איהר האט שוין איינגעצאהלט אויפ׳ן חשבון פון דער געלט-שטראף איז שוין פערפאלען, די רעשט ווערט אייך לויט דער אמנעסטיע געשאנקען.

7786. ק. ג.

די ראדע פאמיליע מוז צוזאמענגערופען ווערען אויף דעם ארט, וואו מ׳וואוינט דער פאטער. דער פאטער קאן אויספיהרען אלע פונקציעס וואס האבען א שייכות מיט׳ן פערוואלטען מיט דער ירושה, ממילא פערדינגען וואוינונגען אהן

דער אקצעפטאציע פון דער ראדע פאמיליע.

7787. פ. פון שענקעווימשא.

אויב איהר זענט פערמשפט געווארען אויף 4 מאנאטען, ווערט אייך נאר לויט דער אמנעסטיע געשאנקען א העלפט פון דער שטראף איהר וועט אלזא מוזען אפזיצען נאך 2 חדשים. די צוגעמשפטע סומע לויט דער ציוויל-תביעה וועט איהר אויך מוזען בעצאהלען.

7788. C. Sz.

אויב די איבערגעבליבענע קינדער זענען געמאלדען אויף אייער פערשטארבענעם מאנס נאמען מעגט איהר אפילו מיט איהם נישט האבען געהאט קיין אקטעו, קאן דער הויזווירט אייך נישט בעטראכטען פאר קיין סוב-לאקאטאר, און ממילא נישט עקסמיסירען פון דער דירה.

איהר נעמט דעריבער איבער די רעכט אלס לאקאטאר אויף דער דירה.

7789. דודקעוויטש.

דער שטראף פאר האנדלען מיט נישט קיין באנדראלירטען טאבאק ווערט דורך דער אמנעסטיע נישט געשאנקען.

7790. ב. ל.

אויב אייער זוהן איז אין 1902 איז ער אין 1920 יאהר ערשט אלט געווען 18 יאהר וועט איהם דעריבער אויפ׳ן סמך פון דער אמנעסטיע געשאנקען ווערען א העלפט פון דער שטראף. אין פריציפ דראהט איהם ביז 2 יאהר וועט איהם אין פרינציפ פאל אויסקומען נאך אפצוזיצען 1 יאהר. צום מיליטער-דינסט קאן מען איהם נאך רופען.

7791. C. B.

דער אורטייל פון ערן-געריכט קאן נישט דורכ׳ן קרייז געריכט בעשטעטיגט ווערען שוין דערפאר בלויז אליין, ווייל אין עניו זענען פעראינטערעסירט מינדעריעהריגע יורשים.

7792. גאלדמאן פון פיעטריק. ג.

הגם לויט דער לעצטער פעראָרדנונג דארפען די פאבאר-פליכטיגע שוין מעהר נישט האבען קיין ערלויבניש פון דער מיליטער מאכט חתונה צו האבען, פונדעסטוועגען קאן אזא חתונה געהאטער-פאבאראוויע נישט מאכען אויף זיין פרוי קיין אפעקונסטווע.

Dr. med H. NADEL

Piotrkowska 17, tel. 68-86

ספעציאליסט פון אינערליכע קראנקהייטען

צוריקגעקומען.

נעמט אן פון 4 ביז 6 נאכמיטאג.

Dr. Z. Rakowski

ספעצ. פאר אוירען, נאז, האלז- און לונגען-קראנקה.

קאנסטאנטינער 9, טעלעפאן 27-81.

דער טאנץ ארום גאלדענעם קאלב.

(ראמאן). (64

דער קאמיסאר איז ארויסגעטראטען פארויס, און די איבעריגע זענען איהם נאכגעגאנגען.

ער האט ענערגיש דריי מאל אנגעקלאפט אין דער טיר.

— ווער איז דארט? — האט זיך פון אינעווייניג דערהערט א שטימע מיט אן׳אויסגעשפראכען ענגלישען אקצענט.

— אין נאמען פון גערעכטיגקייט, עפענט! די טיר האט זיך גלייך געעפענט.

קודם איז אריין דער קאמיטאר; דערנאך האט ער צוגערופען זיין סעקרעטאר, און געגעבען א צייכען אויך ביידע אגענטען, זיי זאלען אריין.

— איהר זענט דער הער און פרוי איידעלשטאט?—האט דער פאליציי קאמיסאר א פרעג געטון.

— יא, מיר זענען עס!

לויט דעם בעפעהל פון פראקיראר ער׳לעהר איך אייך פאר ארעסטירט.

— דערלויבט אונז, וועניגסטענס, צו וויסען די סיבה, פארוואס עס קומט אונז צו ארעסטירען?

— דער ריכטער, וועלכען עס איז אנפעטרויט געווארען צו פיהרען אייער פראצעס וועט עס אייך ערקלערען.

— אויסגעצייכענט, גנעדיגער הער! די מינוט וועל איך אין מיין פרוי זיין צו אייער דיספאזיציע.

— גיליעם, אין דער צייט, וואס די הערשאפטען מאכען זיך דא גרייט, גייט ארויס און גיט א זוך צוויי פערמאכטע אויטאס.

— איך געה שוין, הער קאמיסאר.

און ווענדענדיג זיך צו די ארעסטירטע, האט ער צוגעגעבען:

— אין אייערע אינטערעסען ראט איך אייך צו פערהאלטען זיך רוהיג! א סקאנדאל און וועג וועט טייווי צו גארנישט ברענגען...

— הער קאמיסאר, איהר מעגט אין דער היכער זיין גאנץ רוהיג. איהר זעהט דאך, מיר לאזען זיך גוטוויליג ארעסטירען... די שפיל געפעלט אונז אויסגעצייכענט, און איך פערזיכער אייך, אז מיר וועלען גארנישט טון, כדי נישט צו אפשוואכען די לעקציע, וואס מיר קלייבען זיך צו געבען דער ניצצא׳ער פאליציי.

— וואס מיינט איהר דערמיט צו זאגען?

— איך וועל אייך ענטפערען, ווי איהר האט מיר געענטפערט: די ערקלערונג וועל איך געבען דעם אויספארשונגס-ריכטער.

סאלאמעא און ראבערט האבען אין א פרעהליכער שטימונג פערענדיגט צו מאכען זייער טואלעט.

זייער זארגלאזיגקייט האט אימפאנירט דעם קאמיסאר, וועלכער האט זיך אנגעהויבען צו ספק׳ן צי איז ער נישט צומאל פערפיהרט געווארען אין א טעות.

ער האט געוואלט זיין ליבענסווירדיג, און געפונען פאר נויטיג צו ענטשולדיגען זיך עטליכע מאל מיט א האלב מויל.

— אדרבא... ביטע!, ס׳איז דאך זעהר קאמיש... און, בנאמנות, עס געפעלט אונז זעהר און זעהר! — האט ראבערט גע׳שענה׳ט.

אין א שעה ארום זענען זיי שוין געווען אין געריכטס-געביידע, און מ׳האט זיי ארייגעפיהרט צום אויספארשונגס-ריכטער.

דער לעצטער האט זיי ליבענסווירדיג מתרה געווען, אז זיי קאנען זיך אפזאגען צו געבען ערקלעהרונגען כל זמן זיי האבען נאך נישט קיין אדוואקאט.

— פערקעהרט, הער ריכטער! —האט זיך ראבערט אפגערופען — איהר קאנט אונז שוין איצט אויספרעגען... מיר זענען מסכים אנטיילצונעהמען אין דער פרעהליכער קאמעדיע, נאר מיר ווילען בלויז נישט, אז זי זאל זיך לאנג פערציהען.

— איהר ווערט בעשולדיגט אין ערמארדען די פרוי סעסיל איידעלשטאט...

— סעסיל?! וואס רעדט איהר?—האט ראבערט אויסגערופען, אויפשפרינגענדיג פון ארט — סעסיל איז דערהרגעט?!. ווען?.. וואו?..

— אין ניצצא! דעם פאריגען חודש... דער טויטער קערפער איז געפינען געווארען לעב׳ם אייער טיר אויף דער וואגזאל-גאס...

— אין ניצצא!.. וועה איז מיר!.. זאגט מיר גענוי, ווי איז עס געווען?.. ווי אזוי?. די בשורה וואס איהר האט מיר איצט איבערגעגעבען איז אזוי שרעקליך!..

— איך וואונדער זיך זעהר, וואס איהר ווייסט נישט וועגען דער דאזיגער דראמע! די צייטונגען האבען אזוי פיל געשריבען וועגען דעם!..

— אך, די צייטונגען... איך לייען דאך נישט קיין צייטונגען! איך האב גאר קיין צייט נישט דערצו!

— וואו זענט איהר געווען אין אווענד דעם 27 יאנואר?

— וואו איך בין געווען דעם 27 יאנואר? פינגווענען זאל איך וויסען? וואהרשיינליך אין קאסינא, אדער אין קלוב... מיר דוכט זיך, אז דאס האט נישט קיין בעדייטונג, ווייל ס׳איז דאך אנ׳אומזין צו בעשולדיגען מיך אין דערמארדען מיין אייגענע שוועסטער....

— אויב אזוי—אויב אייער געוויסען איז ריין, טא מיט וואס לאזט זיך דערקלעהרען אייער פערשווינדען פון דער וואוינונג אייערער היינט ביינאכט?

— וואס הייסט? זעהר פשוט: אין די לעצטע פאר טעג האבען צוויי זאכען מיך ארייגעבראכט אין גרויס כעס. די ערשטע סיבה איז פערהעלטנישמעסיג א גאנץ קנאפע—אין דעם איצטיגען מאמענט געפינט זיך אין ניצצא א וואונדערבארער שעהנער פרוי. מיין פריינדין, וואס האט פערלאזט צוליב מיר איהר מאן, האט מיך געזעהן שפאצירען מיט דער דאזיגער פרוי, איז געווארען שטארק אייפערזיכטיג. כדי אויסצוהיילען זי פון דעם דאזיגען געפיהל, האב בעשלאסען זי א ביסעל צו מאטערען, און דערנאך ערשט צו ווייזען איהר, אז איך בי׳ן איהר טריי, און אלע איהרע חשדים האבען קיין שום גרונד נישט. אט דאס איז די ערשטע סיבה!

(פארטזעצונג קומט).

Dr. med.
Wolf Eychner
פרויען-קראַנקהייטען
און אַקושעריע
זגערזשער 11 טעל. 34-72
יאַקעפ פון און רער לסט...
2—12 .... 294 ...
... פון 6-5 ...

Dr. med.
L. Pikielny
אוראָלאָג
ספּעציעל-אַרצט פאַר
נירען, בלאָזען- און האַרן-
קראַנקהייטען
Nawrot 8,
telefon 19-90.
נעמט אויף פון 4—7 אין אָוונט.

נאָר אויף א קורצע צייט!

פּערפּ מעז

פּודערן, טואַלעטען-זייף, קעלניש- און בלומען-וואַסער

15% ווי אויך אַלע אַרט קאָסמעטיק האָב איך פּערקלענערט די פּרייזען מיט 15%

פּערפּומעריע
י. דרוקער, 11 זאַוואַדזקאַ 11

בעמ.: פאַר ענגראָסיסטען גרעסטער ראַבאַט.

אוי! ראַטעס!!!
אויבער-העמדער
און נאַכט-העמדער

פון פּאָפּעלין, זעפיר און אַנדערע שטאָפען
צו בעקומען אין דער ערשטקלאַסיגער פּראַצאָוניע פון
J. WOROBIEJCZYK
41. KILIŃSKIEGO 41.

MIEJSKI KINEMATOGRAF OŚWIATOWY
Wodny Rynek (róg Rokicińskiej) tel. 18-26
Dojazd tramwajami 16 i 10.

Od wtorku dn. 24 do poniedziałku 30 lipca wł.
Dla dorosłych:
„ARABKA"
Dramat wschodni w 9-miu aktach.
w rolach głównych:
Marja JACOBINI i Harry LIEDTKE.
Dla młodzieży:
Niesamowite przygody, osnute na tle powieści JULJUSZA VERNE'A
„EUROPA MÓWI O TEM"
(Podróż naokoła świata w 18 dniach)
w rolach głównych:
William Desmond i Laura la Plante.
Wpoczekalniach kina codz. do g.22 audycje radjofonica.

א ראָקאָר

געאייגנעט אויף א וואוינונג אָדער ווערקשטעל, 18 איילען די לענג, 10 איילען די ברייט, פון 4 פענסטער, איז פון זאָפאָרט איבערצוגעבען אויף אַלעקסאַנדראָווסקע גאַס. אויספיהרליכעס צו ערפאַהרען אַלעקסאַנדראָווסקע 24, ביי גוטרייך פראָנט 2-טן שטאָק.

ביי ווילנע (4 קילאָמ. פון שטאָדט) אין גוט פּושקאַרניע (Puszkarnia) שטייט צו פערדינגען (צוזאַמען מיט פּערקויפען) א גרויסער געמויערטער בנין מיט וואַסערקראַפט און טורבינעס. זעהר פּאַסענד פאַר אירגענד-וועלכע פאַבריקאַציאָנס-אונטערנעהמונגען א.ד.ג. אַדרעס: Wilno, ul. Zygmuntowska 4, m. 5, Krasowska.

וואָרנונג!

אזוי ווי עס האָבען זיך בעוויזען אין שטאָט פערשידענע נאָכגעמאַכטע פ ע ל ד-ב ע ט ע ן, מאַך איך בעקאַנט דאָס ג׳ פּובליקום, אז די עכט-פּאַטענטירטע **בעטען** עכט-פּאַטענטירטע זענען פּערזעהען נור מיט דער שוץ-מאַרקע

PALMA-PATENT

פאַר וועלכע מיר זענען פּעראַנטוואָרטליך ביז 3 יאָהר.
— צו בעקומען איז אַלע געשעפטען. —
אויסערדעם, בעזיצען מיר שטענדיג אויף לאַגער אין א גרויסען אויסוואַהל

ניקעל-בעטען,	אַמעריקאַנקעס,
ניקעל-קינדער-בעטען,	קינדער-וועגעלעך,
טיש-בעטען,	קינדער-בענקעלעך
מעטער-מאַס,	אויף רעדלעך.

מאַטראַצען
געבעטע, שאַטקאָווע און קאַנאַדיקע.
קאָזעטקעס און טאַפּטשאַנעס.

בעמ.: בעטלעך מיט ווענטלעך ווייס אָדער ברוין 17 זל.. פּאַלאָווע בעטלעך 14 זל.
רעיעלע בעהאַנדלונג. ✤ פאַבריקס-פּרייזען. ✤ זעמטליכע רעפּעראַטורען.

הורט! **לאָדז, פּאָלנאַצנאַ 24, טעל. 31-85.** דעטייל!

א שדכן

וועלכער פּערקעהרט ביי די בעסטע יודישע פאַמיליעס, וואו ס׳זענען דאַמען, זאָל אויפגעבען זאָפאָרט זיין אַדרעס אונטער „רייכער יונגערמאַן" פאַר
RUDOLF MOSSE, Budapest IV, Vaci utca 18 Ungarn.

לעטשניצע
פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
און דענטיסטישער קאַבינעט.
בזשעזשינער 11, טעל. 37-63
אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונד.

ד״ר חאַלינסקי	נאָז, האַלז, אויערן קר.	4—3
ד״ר קערשנער	קינדער קראַנקהייטען	11-9 3-4½
ד״ר שיפמאַן	אינערליכע קראַנקה.	1—11
ד״ר לוביטש	הויט- און געשלעכטס-קר.	12½—1½
ד״ר שמירגעלד	נערווען און גמיטליכע קר.	2—1
ד״ר גאָלדבלאַט	אויגען-קראַנקהייטען	12½—1½
ד״ר עליאַסבערג	כירורגישע-קראַנקה.	2—1
ד״ר בערנסאָן	פרויען און געבורטס-הילף	4—3

פּמיכאָ-טעראַפּיע, שפּראַך-שטערונגען ווי שטאַמלען א. א. ווי פּאָקען-שטעלען, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראַהלונג אינשפּריצונגען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציעס. אויף פערלאַנג — היזיטען אין שטאָט. — אין לאַבאָראַטאָריום ווערען אַנגענומען אַלע אַרט אַנאַליזען, ווי אויך פלעגמא און בלוט.

אימפונגען געגען שקאַרלאַטין.

ד״ר ראָזשינסקי סטאַראָפּאָלסקאַ	צאָהן-אַרצט	1—10 6—3

קינסטליכע ציינער, קראָנען, פּלאָמבען א. ז. וו.
די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.

אַשרי אָדם שומע לי!
לשקד על דלתותי יום-יום כי הולך בתום ילך בטח

און אז די דאַרפסט ערלעדיגען סאַנדאָווע זאַכען, זאָלסטו גלייך קומען צו לויפען אין ביוראָ

17 פּעטריקאָווער 17

דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 52, וואו ס׳ווערט ערלעדיגט און געוויסענהאַפט געשריבען לויט׳ן אוסטאַוו אַלערליי ביטעס קלאָוזולעס, זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט א״ פּוילען, אַפּעלאַציעס צו ווילנע אין קאַרנע אָפּאָזיציעס, אַדוואָקאַניעס, רעקורסען וועגען דירה אין אוישאַנדראָזיעמסקי, וועגען פּעסער אין קאָמיסאַריאַט-רזשאָנדו און אַלע פּאָליציי-בעצירקען, אַקטען אינטערציזיעס, זאַקטען דאַראָוויזנעס, קאַרנע ספּראַווע, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען. ספּעציאַליסט פון שותפות-אַקטען מיט אַכטונג י. מאַנעלאַ, רעכט-קאָנסולענט.

עס ווערט געזוכט
אַרבעטער פון
מענער - מאַגאַזין
ערשטער סאָרט
זאַוואַדזקאַ 33 ון 22.

ס׳ווערען געזוכט
ערשטקלאַסיגע
שטריקער-
אַרבייטער און לוין-שפּולער
ביי לובאַרטאָווסקי,
נאָוואָמיעסקאַ 4 פראָנט 2 שט.

Dr. med.
BRAUN
33 פּאָלודניאָווא 33.
טעלעפאָן 40-26.
ספּעציעל-אַרצט פאַר הויט און
וענערישע קראַנקהייטען און
מענער-שוואַכע.
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט
(האָר-אויספאַל)
נעהמט אָן פון 9 ביז 11 פריה,
און פון 5—8 אָוונט.

צוריקגעקעהרט.

Dr. med.
A.Szmirgeld
נערווען-אַרצט
עלעקטריזאַציע, לופטמאַסאַזש.
ספּאָרטאָן
Cegielniana 6, tel. 51-89
... 5 ... 7 ...
ד״ר ... קרוסטער
...

לעטשניצע
פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
און ערצטליך-דענטיסטישער קאַבינעט
זגיערסקאַ 17 טעל. 16-33.

ד״ר ראַקאָווסקי	נאָז, האַלז, אויערן קר.	10—11 2—3 6—7
ד״ר רוזשאַנער	הויט און געשלעכטס קר.	10—11 1—2
ד״ר גאָלדשטיין-פּאָלאַק	אויגען-קראַנקהייטען	1—2 7—8
ד״ר יוסטמאַן	נערווען קראַנקהייטען	12—2
ד״ר ראָזענצווייג	קינדער-קראַנקהייטען	10—12 4—5
ד״ר פּאַפּיערני	פרויען און געבורטס-הילף	11½-1 5—6
ד״ר קאָנמאַר	כירורגישע-קראַנקהייט.	4-5 זונ. 1—2
ד״ר ווינבערג	אינג. מעד., לונגען-קר.	11-1 5½—7
ד״ר סטופּעל	רענטגען	10—12 4—6
א. גראָדזענסקי	צאָהן-אַרצט	5—7
נ. ראָזעס	צאָהן-אַרצט	9—2

צאָהן-טעכניש-אַבטיילונג, בעליאַמבונגען, קראָנען, פּלאָמבען א. א. וו.
בייַ דער לעטשניצע איז געעפנט געוואָרן

א רענטגען-אינסטיטוט

היילונג פון הויט קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגען-שטראַהלען, פאַר בעשטראַהלונג און דורכלייכטונגען, קוואַרץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אַלע מעדיצינישע אַנאַליזען. א קורס פאַר שטאַמלער.
אימפונגען געגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכמ.

די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.
וויזיט אין דער שטאָט.

ערצטליך-קאָסמעטיש. גאַבינעט
פריל. ס. מאַרקוס נעהמט אָן פון 5—7 אָוונט

אַ הויז מיט א פּלאַץ

אין אַלעקסאַנדער אין צענטרום שטאָדט אויף גינסטיגע בעדינגונגען, איז פון זאָפאָרט צו פּערקויפען. צו ערפאַהרען ביי משה כעלמער אין אַלעקסאַנדער, לוטאָמירסקאַ 32.
999

שפּאָרט געלד!
קויפט
שירמס, שטעקענס
נור אין דער ווערקשטעל פון
ס. פייגענבוים, נאַרוטאָווישאַ 19
ווייל איהר קענט דאָרט קויפען מיט 25% ביליגער ווי איבעראַל.
אכטונג! עס ווערען אָנגענומען אַלערליי רעפּעראַטורען און דעקונג.

נייעס! פעלד-בעטען נייעס!
מיט ספּרענזשינעס
פון די נייעסטע ערפינדונגען מיט דער מאַרקע
„Renoma" זאָלט איהר אַלע פּערזיין
הויפּט-פּערקויף אין דער טאַפּעציר-ווערקשטעל
5 J. JACHIMEK 5
STARY RYNEK
פאַר די קוואַליטעט — לאַנגיעהריגע גאַראַנטיע.

פּאַרלאַפּאַנעז
פאַר רייזע
95 זל. 105 זל. 115 זל.
פּאַרלאַפּאַנען קעסטעל
210 זל. 185 זל. 165 זל.
אויף גינסטיגע בעדינגונגען
שלאַגערן!
פּליטעס צו טענק אין א גרויסען אויסוואַהל
נאָר ביי
ALFRED LESSIG, Nawrot 22

LEKARZ-DENTYSTA צאָהן-אַרצט
St. GELBERG
זאַכאָדניאַ 15, טעל. 31-08
היילט גאַנץ פערנאַכלעסיגטע ציינער און מונד-קראַנקה., צאָהן-ציהונג אָהן שמערצען, היילט מיט ליכט-בעשטראַהלונג, ספּעציעלער לאַבאָראַטאָריום פון קינסטליכע ציינער, נעהמט אָן פון 9—7 אָוונט. צו מעסיגע פּרייזען.

אַנאָנסען-פּרייז פאַר׳ן טעקסט—15 גר. פרייטאָג און ערב יו״ט—20 גר. אין דער ווייט 7 שפּאַלטען
אין טעקסט—40 . . . . 60— 4
נאָכ׳ן טעקסט—1 . . . . 15— 7
ביי א פּליטער-זייט: מיטער דער שטאַט 50 פּראָצ. טייערער. אויטאָ. 100 פּראָצ. טייערער. מעלדונגען—10 גר. א וואָרט

אַבאָנאַמענטס-פּרייז: אין לאָדז — 5 זל. א חודש מיט צושטעלונג א היים; אויף דער פּראָווינץ — 6 זל. א חודש; אין אויסלאַנד מיט 30 פּראָצ. טייערער.
פאַר׳ן אינהאַלט און פּערטיקען די אַנאָנסען איז דער פערלאַג ניט פעראַנטוואָרטליך.
די אַדמיניסטראַציע איז אָפען טעגליך אין ביינאַכט.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.